

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

**PRESENTED BY
THE SOCIETY**

BS
2614
K3
1879

Bible. N. T. John. Kela (Gabon) 1879.

THE GOSPEL ACCORDING TO

ST. JOHN,

IN

THE DIKELE LANGUAGE;

TRANSLATED

BY AMERICAN MISSIONARIES

AT

GABOON, WEST AFRICA.

NEW YORK:
AMERICAN BIBLE SOCIETY,
INSTITUTED IN THE YEAR MDCCXVI.

1879.

J Ö N.

THANGÂKÂ 1.

1 Dibongwě a wu pě ditatyiki, dič Dibongwě a wu na Anyambič, dič Dibongwě a wu Anyambič.

2 Yémětě yě wu na Anyambič pě ditatyiki.

3 Yě mikāmi bilombi bičhě, dio na tyi yě ka alo-mbi jěshě yi tyi mibě, yi mishi kāmič.

4 Thaki' tha wu něi; dič thaki' thati thō bithanh bi botyi.

5 Dič bithanh bi panya pě divityiki, dič divityiki do bič shinhlič.

6 ¶ Mutyi a wuthě, ngwa Anyambič a milomi; dina diei na, Jön.

7 Mutyi tī a minzhī pě nvesha, na a veshi' botyi Bithanh, na bā beshě ba měli' na gwana gwěi.

8 Ayěmě a tyi wu Bithanh biti, nji a milomič na a veshi' pě mbō wu Bithanh.

9 Bithanh bi mbombo bič yě, ngwa nzhakamě pě pěnzhe nyi, na dithanhshě mutyi jeshě.

10 A wu woni pěnzhe nyi, dič yě mikāmi pěnzhe nyi, dič pěnzhe nyō do yě veka.

11 A minzhī pě mběimětě ba thi, dič ba tyi minanh yě.

12 Nji ntangi wu minanh yě, a mivě bā nguldi nya dibě bana bambi Anyambič, bā ba mibunli dina diči;

13 Ba ba mibialič ana na makitha, do na ndiŋwa wu nshoni, do na ndiŋwa wu botyi nji na Anyambič.

14 Dič Dibongwě a mivitya nshoni, na didi nashi na ma' maběnh na mbombo běni; dič beshě ba mijě' něnia gwěi, ntyinh mbo něnia wu miana ngwadikika dimbi Anyambič.

15 Jön a miveshi pě mbö gwëi, na dilubila thobë na, Yë wå ngwa më mibonhthi na, Yë ngwa thi më bambahba a wu pë boshi biami, na diambilindë ye mibonji bë na më.

16 Diö beshë bëshë ba nänhmë pë dibuthë diëi, mabënh na mabënh.

17 Nadiambilindë nthali Mosës a mivë gwö, nji ma' mabënh na mbombo bi minzhë na Jisu Kraisi.

18 Shi na mutyi ngwa jëkamë Anyambië na peli ; Miana ngwa dikika, ngwa thi pe tothi nya Shaŋwë, yë mithathì *botyi yë*.

19 ¶ Diö nthaka wumbi Jön wö wu, mia Baju ba milomi baminisë na Balivait na diwu' pë Jiruselëm, na ba pikì yë na, Wë nzha ?

20 Diö yë mimëmi, yë do shashë, nji a mimëmi na ; Ana më pë Krais.

21 Diö ba mipi' yë na, Na pë ? Wë Ilaias ? Diö yë mikä na, Ana më pë yë. Ana wë pë nshä' tì ? Diö yë mibulishi na, Bia.

22 Diö ba mikä yë na, Nji wë nzha ? na, beshë ba thaki' bå ba milomi beshë. Wë kå pë mbö gwä na ?

23 A mikä na, Më dioi di *mutyi* ngwa thi lanh pë thakombi na Limbikwa' nzhetha nyambi Anyambië ! mbo ngwanshë' Aisaia a mikäthi.

24 Diö bå ba milomië ba wu ba Bafaraisi.

25 Diö ba mipi' yë, na dikä yë na ; Ndë wë baptaiza, na wë shi Krais mëtë, do Ilaias, do ngwanshë' tì ?

26 Jön a mibulishi bå na ; Më baptaiza na madiba ; nji mutyi a teli pë tema nyani, ngwa be sha beka ;

27 Yë wå ngwa thi më bambahba, a wu nji pë boshi biami ; ngwa më shi na nyanga nya dityinhtha nshiya wu ntyotyi gwëi.

28 Bilombi bi bi mibë pë Bëthani pë biatyi bini bi Jördan, va Jön a mibë a bë baptaiza *botyi*.

29 ¶ Bia lënje diö Jön a mijë' Jisu a bë nzha pë yë thi, diö a mikä na ; Shanga' Alékë yindâma' yimbi Anyambië yi ponha bibe bi pënzhe nyi.

30 Yë wå ngwa më mibonhthi pë mbö gwëi na,

Mutyi a thi mě bamba, ngwa wu pě boshi biami, nadambilindí yě mibonji bě na mě.

31 Dič mě tysi mive' ye, nji mě nzhímě baptaiza na madiba na, a jénikwa' pě ba Israël ba thi.

32 Dič Jón a mithathi na, Mě mijě' Nshinhshinh wu bě shula na diwutha pě thobě mbo dipepika, na didi pě yě thi.

33 Dič mě tysi mive' yě; nji yě ngwa milomi mě pě dibaptaiza na madiba, a miká mě na; Mutyi ngwa wě ē jě' Nshinhshinh wu bě shula na didi pě yě thi, yě ngě yě ngwa baptaiza na Nshinhshinh wu akitha.

34 Dič mě mijěni, na dithatha na, wā Miana mbi Anyambič.

35 ¶ Bia lěnjě njikě Jón a mibě, bā na baba ba bajethi běi.

36 Dič yě mishanh Jisu a bě thěnhtha, dič yě miká na, Shanga Alékě yi ndama' yimbi Anyambič.

37 Dič bajethi batí baba ba mijo' mbo yě mikathi, na dithěpilič Jisu.

38 Dič Jisu a mijilia na dijě' bā ba bě yě thěpilič, dič yě miká bā na;

39 Be toka ndí? Dič ba miká yě na, Rabbi (nzhilia nya dibongwě di wō na, Njeli) wě di vī?

40 Dič yě miká bā na, Nzha Jěkani. Ba minzhí na dijě' va yě midika; dič ba midi něi ashu yití. Nadambilindí busha na dilenjě ma minu' diom di magwěla.

41 Andru manyanh mbi Pitě yě wu nwoto pě baba ba mijo' gwana wumbi Jón na dithepilič yě.

42 A mibonji je' manyanh Saimon, na diká yě na, Beshě ba jěmě Měssaia, di thi na nzhilia na Krais.

43 ¶ Dič yě mindeshi yě pě Jisu thi. Dič mia Jisu a mishanh yě, a miká na, Wě Saimon miana mbi Jona; wě ē thebič na Sifasi, di thi na nzhilia na, Dikakí.

44 Bia lěnjě dič Jisu a mikič pě Galili; dič yě mijě Filip, na diká yě na, Thepili' mě.

45 Dič Filip a beta di pě Betsaida, akoldi yimbi Andru na Pitě.

46 Filip a mijě' Netaněli, na diká yě na, Beshě ba jěmě yě ngwa Mosěs pě mithali bā na banganh ba

milēnji pě mbō gwēi, Jisu Ngwanazerēti miana mbi Josēfi.

47 Diō Netanēli a mikā yē na, Alombi yibēnh yi wolihi wu' pě Nazerēti? Filip a mikā yē na; Nzha jēkē.

48 Jisu a mijē' Netanēli a bē nzha pě yē thi, diō yē mikā pě mbō gwēi na, Shanga, Ngwaisrael mbombo, ngwa shi na madiakā.

49 Netanēli a mikā yē na, Wē vemē mē na ndī? Diō Jisu a mibulishi yē na, Mē mijē' wē pě shī nya jeli yi ateta, mia tī Filip a sha thebi gwē.

50 Netanēli a mibulishi yē na, Shajwamē wē ngē Miana mbi Anyambič, wē ngwabotyi yi Israel.

51 Jisu a mibulishi yē na, Nali-kāna, mē kāmē wē na, Mē mijē' wē pě shī nya jeli yi ateta, diō wē mēlič? Wē ē jē-ma' manēn nulami na ma.

52 Diō yē mikā yē na, Mbombo mē kā wē na, pě boshi wē ē jē' thobē thānh, na baminlomili bambi Anyambič, beta bibe tyika, na shula bishulika pě Miana ngwa mutyi thi.

THANGÂKÂ 2.

1 Ashu yilalič diō dibe' di dibatha di mibe' pě Kene yi Galili; diō nyanh mbi Jisu a wu tī.

2 Jisu a mithebič nji' pě dibeki, bā na bajethi bēi.

3 Diō mia divē di mitokwa, nyanh mbi Jisu a mikā yē na; Ba shi na divē.

4 Jisu a mikā yē na, Miali wā, ndī thi nana, digwēla diamē di sha nzha.

5 Diō nyanh a mikā bavēnhli-atabuni na; kāmika' alombi jēshē yi yē ē be kāthā.

6 Diō makopa ma makāki ma wu tī shini matani na poto, pě diambi di dijobitha di Baju, ma beta koka miēlia do miba do milali.

7 Jisu a mikā bā na; Lonishaka' makopa na ma-diba; diō ba ba milonishi mā bēni.

8 Diō yē mikā bā na; Dianhliaka' va, na dililič pě ngwa-thangāka tha dibeki thi; diō ba ba mililič.

9 Mia ngwa-thangāka tha dibe' a mikie' madiba ma

vityikwamē divē, (yē do veka va mō ma wuka, nji bavēnhi-atabuni ba midianhli, ba miveki,) ngwa-thangākā tha dibeki a mithebi ngwambathi na dikā yē na,

10 Mutyi jēshē a bonda tēliē divē dibēn, diō mia botyi ba bulimē (nata' wēna divē dibe; nji wē talimē divē dibēn na dinzha va,

11 Ditatyiki di bilemba di Jisu a mikāmi diō pē Kēne yi Gallili na dilebiliē nēnia gwēi; diō bajethi bēi ba mibunli yē.

12 ¶ Pisha tī Jisu a mikiē pē Kapērnaum, bā na nyānwē, na bamanyaŋwē, na bajethi bēi; diō a tyi mitha' tī mashru malibuthē.

13 ¶ Diō dibe' di nulia di Baju di mikunibi, diō Jisu a mibe tyi pē Jērusalēm.

14 Diō yē mikābiē pē mbanh wumbi Anyambiē botyi ba beta shomba banyatyi na bindamaki na mapepika, na bashēnhli ba mabom, didi.

15 Diō mia yē mikāmi mbisha wu mishiya mishali, a midushi bā beshē nadiwutha pē mbanh wumbi Anyambiē, na bindamaki na banyatyi. Diō yē mishobi mabam ma bashēnhil, na dibutyiē bitabuni;

16 Diō ye mikā bā ba beta shomba mapepika na; Thokaka' bilombi bi va; Sha vitaka' pē mbanh wu Shaŋwamē mbanh wu mashombi.

17 Diō bajethi ba milanhli na, yi milēnji na; Diainh di mbanh gwāyē di shimē mē-dia.

18 ¶ Diō Baju ba mibulishi na dikā yē na; Alemba tīnza yi wē lebiliē beshē, na wē ē kāmā bilombi bi?

19 Jisu a mibulishi na dikā bā na; Vanzhika' mbanh wu, diō mashu malali mē ē wā bali lonha.

20 Dio Baju ba mikā na; Mbanh wu wu mishi longwa na mabom ma mimbu manai na mimbu mitani na wuuoto; nji wē ē wō lonha mashu malali?

21 Nji a milubili pē mbō wu mbanh wu nyuli nyēi.

22 Mbonāwu mia yē mijomia na diwu' pē digwa, bajethi ba milanhli na, a mibonhthi bā alombi yitī; diō bā ba mimēli nlēnja na dibongwē di Jisu a mibonhthi.

23 ¶ Diō mia yē wu pē Jēruselēm pē dibe' di nulia,

zimbi pē mabé gwéi, Jisu Ngwanaseréti miana mabé
Jesu.

4 Netanéli a miká yé na, Alombi yibéh ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
wéi ^{thili-stabi} ~~the dibé~~ na Nasaréti? Filip a miká yé na; Na
é.

5 Jisu a miyé Netanéli a bë nzha pë yé thi, dij ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
miká pë mabé gwéi na, Shanga, Ngwaisrael mbe ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
ngwa-sha na mabéthi.

6 Netanéli a miká yé na, Wé vemé më na ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
Jisu a mabéthi yé na, Më mijé wé pë së ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
wé ^{thili-stabi} ~~the dibé~~ mba ti Filip a sha thebi gwé.

7 Netanéli a mabéthi yé na, Shangwamé ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
miká pë mabé ^{thili-stabi} ~~the dibé~~ Angambié, wé ngwabotyi yi Israël.

8 Jisu a mabéthi yé na, Nali-kána, më ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
miká pë mabé ^{thili-stabi} ~~the dibé~~ wé pë shi nya jeli yi ateta, dij ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
miká pë mabé ^{thili-stabi} ~~the dibé~~ manén nulami na ma.

9 Jisu yé miká yé na, Mbombo më ká
wéi ^{thili-stabi} ~~the dibé~~ è jé' thobé thánh, na baminlon
Angambié, beta bibe tyika, na shula bishuli
na ngwa mutyi thi.

THANGÂKÂ 2.

1 Ashu yilalié dij dibe' di dibatha di m
yi Galili; dij nyanh mbi Jisu a wu ti.

2 Jisu a mithebié nji' pë dibeki, bá na ba.

3 Diò mia divé di mitokwa, nyanh m
yé na; Ba shi na divé.

4 Jisu a miká yé na, Miali wá, ndi thi
diamé di sha nzha.

5 Diò nyanh a miká bavéhli-at
alombi jéshé yi yé è be káthá.

6 Diò makopa ma makalé ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
poto, pë diambi di ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
miélla do miba do.

7 Jisu a miká
diba; dij bá b.

8 Diò yé ^{thili-stabi} ~~the dibé~~
ngwa-than.

9 Mia ^{thili-stabi} ~~the dibé~~

TSIANESAKA

ba jémě;

do

bi,

, nji

ne nyi
ngwa-
magwa,ni Miana
nyi, nji nawa, nji ngwa
abilindi a sha
wadikika.bi njimě woni
tyiki dakami na
bi thi bibe.gwa kámá bibe, a
bithanh nalikánao a nzha pě bithanh,
ani na, bi mikubi mbo
thě yí.Jisu aminzhí pe pěnzhe
; dič yě midi nabi tří naptaiza pe Inon kuna na
h ma wu tří malibuthě;
iba.

yi mibě a biethibimě pě

balibuthš ba mibunli dina diei pě dibeki, mia bā ba mijē bilemba biēi bi yē mikāmi.

24 Nji Jisu yémētē a tyi mibunli bā, nadiambilindī a miv' bā běshē;

25 Diō a tyi mibē nji' na mbambi na, mutyi a veshi' yē pě mbō mbi mutyi; nadiambililindī a mive' alombi jěshē yi wu pě punh nya mutyi.

THANGÂKÂ 3.

1 Mutyi a wu pě Bafaraisi ba thī, dina diēi na Nikodimo, ngwanami pě Baju ba thī.

2 Mutyi tī yē minzhī pě Jisu thī na mpuma, na dikā yē na; Shaŋwashi, beshē ba vemē na wē njeli ngwa wukamē pě Anyambiē thī; nadiambilindī shi na mutyi ngwa woli kāmā bimamia bi bī wē kāmā věnh Anyambiē a bě něi.

3 Jisu a mibulishi no dikā yē na, Mbombo mě kā na, na mutyi a sha bialiē na diwu' pě thobě, wěna a tyi woli jě' divala dimbi Anyambiē.

4 Diō Nikodimo a mikā yē na; Mutyi a bialiki na, na a mbie ntoli? A woliki bali' nyinhtha pě mai wu nyajwē na dibialiē?

5 Jisu a mibulishi na; Mbombo mě kā wē na; na mutyi a sha bialiē na madiba na Nshinhshinh, wěna a tyi woli nyinhtha pě divala dimbi Anyambiē.

6 Alombi yi bialikwamē na nshoni yō nshoni; diō alombi yi bialikwamē na nshinhshinh yō nshinhshinh njikē.

7 Komě mamitha nalikāna, mě kā wē na; Bialikani no diwu' pě thobě.

8 Mpunga wu pěpiliē va gwō wu dinha, diō wē joka mpěpilia wuṭī, nji wē sha veka do va gwō wu wutha, do va gwō wu kiē; nani nji mutyi jěshē ngwa bialikwamē na Nshinhshinh a thīyī.

9 Nikodimo a mibulishi na dikā yē na; *Mambi* ma ma woliki bě na?

10 Jisu a mibulishi na dikā yē na; Wē njeli ngwa Israel, wē do veka *mambi* ma?

11 Mbombo mě kā wē na; Beshē ba lubimē *mambi*

ma besh  ba vem , na divesh -m  ma besh  ba j m ; nji be do n nh nvesha gwashi.

12 Na m  bojim  be mambi ma p nzhe nyi, be do m li ; be ba a m li  na, na m  bojim  mambi ma thob ?

13 Di  shi na mutyi ngwa betyikam  p  thob  na peli, nji ng  y  ngwa shulikam  na diwutha p  thob , y  Miana ngwa mutyi ngwa thi p  thob .

14 ¶ Di  mbo Mos s a mipetyi ny nh p  thakombi, mbon  nji Miana ngwa mutyi a petyibiki;

15 Na, mutyi jesh  ngwa y  bunli  a tyi magwa, nji a b ' na thaki' th' adukwa jesh .

16 ¶ Nadiambilind  Anyambi  a midinh p nzhe nyi na thadinh that  th  tha y  miv  Miana ngw i ngw dikika, na mutyi jesh  ngwa y  bunli  a tyi magwa, nji a b ' na thaki' th' adukwa jesh .

17 Nadiambilind  Anyambi  a tyi milomi Miana ngw i p  p nzhe nyi, na a kw shi p nzhe nyi, nji na p nzhe nyi nyi kiki n i.

18 ¶ Y  ngwa bunli  y  a shi na makwa, nji ngwa sha bunli  makwa ma thi n i, nadiambilindi a sha bunli  dina di Miana mbi Anyambi  ngw dikika.

19 Nji makwa m  ma; na bith nh bi njim  woni p nzhe nyi, di  botyi ba dinha divityiki dakami na bith nh; nadiambilind  bishali biabi bi thi bibe.

20 Nadiambilind  mutyi jesh  ngwa k m  bibe, a bena bith nh, di  a sha nzha p  bith nh nalik na bishali bi i bi j ' p  lebi .

21 Nji y  ngwa k m  mbombo a nzha p  bith nh, nalik na bishali bi i bi jenikwani na, bi mikubi mbo ndi wa wumbi Anyambi  wu th  y .

22 ¶ Pisha nya bilombi bi Jisu aminzh  pe p nzhe nya Judia, b  na bajethi b i; di  y  midi nabi t  na dibaptaiza.

23 ¶ Di  J n njik  a b  baptaiza pe Inon kuna na Selim, nadiambilind  madianh ma wu t  malibuth ; di  b  ba minzhi na dibaptaiziba.

24 Nadiambilind  J n a tyi mib  a biethibim  p  mboka adu' yit .

25 ¶ Diō bajethi bambi Jōn bā na Baju ba mibomilia mapende pē diambi di njobia.

26 Diō bā ba minzh̄ pe Jōn th̄, na dikā yē na; Shanyashi, ngwa wu nāyē pē biatyi bin̄ bi Jordan, ngwa wē miveshi pē mbō gwēi, Sha', a th̄ baptaiza, diō botyi bēsh̄ ba th̄ nzha pē yē th̄.

27 Jōn a mibulishi na dikā na; Mutyi a sha wōl' nānh̄ n' alombi, vēnh̄ na yi vēbimē yē na diwutha pē thobē.

28 Bemētē be veshimē pē diambi diamē na, mē kāmē na; Mē shi Krais mētē, nji mē milomiē pē bosh̄ biēi.

29 Ngwa th̄ na miali yē ngwambathi; nji jombi mbi ngwambathi, ngwa tēbē na dijoka mbo yē lubila, a dona bidonika pē diambi di divi di ngwambathi. Mbo-nā adoni jamē yi yi komē.

30 Yē nēniki, nji mē mē shalibiki.

31 Yē ngwa wukamē pē thobē, a th̄ pē thobē tha bā bēsh̄; ngwa th̄ ngwa pēnzhe, yē th̄ ngwa pēnzhe nyi, diō yē lubila pē mbō wu pēnzhe nyi; ngwa wukamē pē thobē a th̄ pē thobē tha bā bēsh̄.

32 Diō bi yē jēkame na dijoka biō bi yē vesh̄; nji shi na mutyi ngwa nānhmē nvesha gwēi.

33 Yē ngwa nāngame nvesha ngwēi a mēmimē na Anyambiē a th̄ ngē mbombo.

34 Yē ngwa Anyambiē a milomi, a lubila mabongwē mambi Anyambiē; nadiambilind̄ Anyambiē a sha vē yē Nshinhshinh vishivishaliē.

35 Ngwashajwē a dinha Miana, diō bilombi biesh̄ a vēmē biō pē mbō gwēi.

36 Yē ngwa bunliē Miana a thi na thaki th' adukwa jēsh̄; nji yē ngwa sha bunliē Miana, a tyi jē thakiki; nji mbimba nyambi Anyambiē nyi th̄ nēi.

THANGÂKÂ 4.

1 Mia Shanh a mive' na, Bafaraisi ba mijo' na, Jisu a mikami na dibaptaiza bajethi dakami na Jōn;

2 (Nji ana Jisu mētē pē mibaptaizi, nji bajethi,)

3 A mithokwa pē Judia, na dibali nzha pē Galaili.

4 Diō yi wu na a leninga Semeria.

5 Diō yě minzhī pě akoldi yi Semeria yi thebič na Sukar, kuna n'akanh yi Jekobi a mivě mianā ngwěi Josěfi.

6 Diō lidianh dimbi Jekobi di wu tī, Jisu dākami mboothē diō a midi shi yě *nzhū' nya* lidianh; diō buša na dilenjě ma mibě ma numě magwěla matani na diwoto.

7 Diō mimiali Ngwasemeria a minzhī dianh madiba; Jisu a mikā yě na; *Mimiali wd*, vě mě madiba.

8 (Nadiambilindī bajethi běi ba mibě ba kiěmě pě mboka shomba bidia.)

9 Diō miali Ngwasemeria a mikā yě na; Yi thī na, wě bě Ngwaju, wě disha mě pika madiba, mě bě miali Ngwasemeria? (nadiambilindī Baju ba shī na bajombi na Basemeria.)

10 Jisu a mibulishi na dikā yě na; Na wě vemě bwě' bimbi Anyambič na yě ngwa kā wě na, vě mě madiba, ka wě kamě yě pika, diō a kumba wě vě madiba ma thakiki.

11 Ngwamiali a mikā yě na; Shaŋwamě, wě shi na adianhtha, diō lidianh di thī nji dilimi; nji wě thī na madiba ma thaki' ma vī?

12 Wě thī dakami na Shaŋwashi Jekobi, ngwa mivě beshē lidianh di, na dinata tī, bā na bana běi, na bithe-mbi biěi?

13 Jisu a mibulishi na dikā yě na; Ngwa nata madiba ma a a bali gwa aveshithē;

14 Nji ngwa nata madiba, ma mě ē yě vě, a tyi gwa pě na aveshithē adukwa jěshē; nji madiba ma mě ē yě vě, ma ē yě bě pě pungwě lidianh di madiba dibunjitha pě thaki tha adukwa jěshē.

15 Ngwamimiali a mikā yě na; Shaŋwamě vě mě madiba matī, mě do pě na gwa avěshitha, do nji va nja dianh.

16 Jisu a mikā yě na; kič thebika yā nthomi, wě ē nzha.

17 Ngwamimiali mibulishi na dikā yě na; Mě shi na nthomi. Jisu a mikā yě na; Wě vemě lubila na; Mě shi na nthomi.

18 Nalikāna wě miba' na peli mithomi mitani; nji ngwa wě thī něi va, a shi yā nthomi; wě kāmě alombi yinayi mbombo.

19 Diō ngwamimiali a mikā yě na; Shaŋwamě, mě jě wě nshāki.

20 Bashanh bashi ba beta junh *Anyambie* pě mbeka wu; nji be ba kā na, womba va botyi ba juŋwě va thī pě Jiruselēm.

21 Jisu a mikā yě na: Miali wā, meli' mě na digwěla di thi nja, di be tyi junh Shaŋwě do pě mbeka wu do pě Jiruselēm.

22 Be ba juŋwě, nji be sha veka yi be ba juŋwě beshě ba veka yi beshě ba juŋwě, nadiambilindī nshuŋwa wu wu' pě Baju ba thī.

23 Nji digwěla di thī nzha, di thi nji va, di bajunh bambombo ba ē junh Shaŋwě na nlema na mbombo; nadiambilindī Shaŋwě a toka ba ntyinh wu ba junh yě.

24 Anyambie yě Nshinhshinh; diō bā ba junh yě, ba juŋi na nlema na mbombo.

25 Ngwamimiali mikā yě na; Mě veka na, Messaia a thī nzha; (ngwa thebiē na Krais,) na a nzhimě kā a bojimě beshě bilombi bieshě.

26 Jisu a mikā yě na; Mě ngwa thī nāyě lubila, mě yě.

27 ¶ Ba bě lubila ma' ma diō bajethi běi ba mipami, diō ba mimamithi mia yě miluba na ngwamiali; nji tyi mibě na mutyi ngwa mikā na; Ndī wě toka? do ndī wě lubila něi?

28 Diō ngwamimiali mili dibeya diěi diō a mibulia pě mboka, diō yě mikā botyi na;

29 Nzha jěkani mutyi ngwa shikamě mě thatha bilo-mbi biěshě bi mě na dikāmā; ana Krais wā?

30 Diō bā ba miwu pě mboka, na dinzha pě yě thī.

31 ¶ Ngwamimiali kiěthamě bajethi ba mishoshili yě na; Shaŋwashi, diaka.

32 Diō a mikā bā na; Mě thī na bidia bi mě dia, bi be sha veka.

33 Diō bajethi ba miluba bā na bā na; Mutyi a nde-shi yě bidia?

34 Jisu a mikâ bâ na; Bidia biamě bi thî na; mě kâmiki thadinh thambi ngwa milomi mě na dishili ashali j i.

35 Be sha kâ na; ba likamě banganj  banai w na adu' yi nkatya yi nzh m ? Shanga, m  k  be na; benaka' mishi be ba a shanh bikanh, na bi mbie bipumi p  dikatyiba.

36 Di  ngwankatyi a n nh biba na dikusha bidia p  thaki' th'adukwa jesh ; na, ngwamb thi na ngwankatyi ba doniki nshamba wuoto.

37 P  alombi yi dibongw  di th  mbombo na, nwoto mb thi, nw k  k  nkatyi.

38 M  milomi be p  dikata y  yi be sha kuba; bawa' ba shim  kuba, di  be ba tabim  p  bishali biabi.

39 ¶ Di  Basemeria balibuth  ba akoldi yin y i ba mibunli y  na diambi di dibongw  di ngwamiali a miveshi na; A mithathi m  bilombi bi sh  bi m  na dik ma.

40 Nani k  mia Basemeria ba minzh  p  y  th , ba mishoshili y  na a di' nabi; di  y  mitha t  mashu maba.

41 Di  baw k  balibuth  ba mibunli na diambi di dibongw  di i m t ;

42 Di  b  ba mik  ngwamiali na; Besh  bunlim  d  ana na diambi di dibongw  dia; nadiambilind  besh -m t  ba jom , di  besh  ba vem  na, w  Krais mbo-mbo, Nkishi ngwa p enzhe nyi.

43 ¶ Mashu maba nulami, di  Jisu a mithokwa t , na dinzha p  Galili.

44 N lik na Jisu y m t  a miveshi na, ngwansh ' a shi na junh p  p enzhe ny i m t .

45 Di  mia y  minzh  p  Galili, Bagalili ba minanh y , nadiambilind  ba mij ' bilombi bi sh  bi y  mikami p  Jirusel m p  dibeki; nadiambilind  b  ba miki  nj ' p  dibeki.

46 Di  Jisu a mibali nzha p  kene ngwa Galili va ye mivityithi madiba div . Di  anami yi mib  ngwa mia-na ngw i a mitatyika p  K p r naum.

47 Mia y  mio'na Jisu a pamim  p  Galili mia y 

miwu' pě Judia, a mikič pě yě thī, na dishoshili yě na, a shilikwa na dinzha yě joma miana ngwěi; nadiambilindi a wu bideli mětē.

48 Dič Jisu a mikā yě na; na be sha jī maveka na bimamia kā be tyi mělič.

49 Ngwanami a mikā yě na; Shajwamě, Shilikwa, miana ngwamě a jě' pě gwa.

50 Jisu a yě na; Veka bulia, yā miana-a kimě. Dič mutyi tī a miměli dibongwě di Jisu a mibonhthī yě, dič yě mibulia;

51 Mia yě mishilikwa dič bakubi běi ba mibomita něi na dibonhtha yě na; Yā miana a kimě.

52 Dič yě mipi' bā digwěla di yě mitatyili kika; dič bā ba mikā yě na; Nangothoma digwěla di matani na maba divěbi di mishithi.

53 Dič ngwashajwě a mive' na, dič digwěla dítímětē di Jisu a mikā yě na; Yā miana a kimě; dič yě miměli bā na atakā jěi jěshč.

54 Yō alemba yibalič yi Jisu a mikāmi, mia yě miwu' pě Judia na dinzha pě Galili.

THANGÂKÂ 5.

1 Pisha nya bilombi bi dibe' di Baju di mibě, dič Jisu a mibetyi kič pě Jiruselem.

2 Dič pě Jiruselem kuna na diasha di bindāmaki ata' yi thī tī yi thebič pě nlubia wu Hibrus na; Bithesida, yi thī na mimbanh mitani.

3 Pě mimbanh mi mi minika nshamba wuněn wu botyi ba mitatyiki, banjimě, na biboka, na ba minkashi, ba bě venhli nkubia wu madiba.

4 Nadiambilindi ngwanlomili a beta shula pě ataki, na dikubili madiba; dič ngwa mibonji shula pě madiba ma mikubika a mijomič nvimi gwěshč wu yě wu na gwō.

5 Dič mutyi a wu ti ngwa mibě na nvimi mabom ma mimbu malali na mimbu mitani na milali.

6 Jisu a mijě yě bia, dič a mive' na, a mibembi tata, dič yě mikā yě na; Wō naka jomič?

7 Dič ngwa ntatyiki a mibulishi yě na; Shajwamě,

mě shi na mutyi ngwa a dishě mě pě ataki, mia madiba ma thi kuba; nji mě bě nzha, wěna nwaka a daka mě na dithebitha.

8 Jisu a mika yě na; Valikwě, tomba' ananh jayě, wě ē kiě.

9 Diō mutyi tī a mitě' kika, diō yě mitombithi anan jěi na dikiě. Diō busha biti bi wu busha bi Shana.

10 ¶ Diō Baju ba mikā ngwa miyomiě na; Busha bi Shana bo; shi yiběnh na, wě ē bapi ananh.

11 Diō yě mibulishi bā na; yě ngwa jomika mě, yě kā wě na; Tomba' ananh jayě, wě ē kiě.

12 Diō bā ba nipi' yě na; Mutyi tī yě nzha, ngwa kā wě na; Tomba' ananh jayě wě ē kiě?

13 Diō yě ngwa mijomiě a tyi mive' yě; nadiambilindī Jisu a mithokwa pě womba va dibuthě di botyi di wuthě.

14 Pisha ti Jisu a mikabi yě pě mbanh wumbi Anyambiě na dikā yě na; Sha, wě kimě; sha bebiki pě nakě, alombi yiwa' yibe nulami yi jě pě nzha pě gwě thi.

15 Diō mutyi tī a mikiě thatha Baju na, ngwa miki-shi yě yě Jisu.

16 Nani kě Baju ba mithepili Jisu na dikiěnhli yě jotha, nadiambilindi a beta kāmā ma' ma busha bi Shana.

17 ¶ Nji Jisu a mibulishi bā na; Shaŋwamě a thi kuba na dinzha shoka nyi, nani kě mě kuba.

18 Diō Baju ba mikiěnhli yě jotha nulami, nadia-mbilindī a sha woshi busha bi Shana dipa, nji' a kāmě nji' na; Anyambiě a thi yě Shaŋwě, na disheya na Anyambiě.

19 Diō Jisu a mibulishi na dikā bā na; Mbombo mě kā be na; Miana a sha woli' kāmā alombi yěmětě, věngě yi yě jě Shanh kāmā; nadiambilindī bilombi bieshě bi yě kāmā biō nji' Ngwamiana a kāmā.

20 Nadiambilindī Ngwashanh a dinha Miana, na dilebiliě ye bilombi bieshě bi yěmětě kāmā; diō a a yě lebiliě bishali bi daka bi, na be ba a mamitha.

21 Nadiambilindī mbo Ngwashajwē a jomitha biki-
ēnh na dibali biō vē thakiki, mbonā nji Ngwamiana a
vē bā thakiki ba yē naka.

22 Nadiambilindī Ngwashajwē a sha jěli na mutyi,
nji dijěli dišhē a věmě diō Miana;

23 Na, botyi běshē ba jungi, Miana, mbo bā ba junh
Ngwashajwē. Yē ngwa sha jungi Miana, a sha jungi
nji' Shanjwē ngwa milomi yē.

24 Mbombo, mě kā be na; yē ngwa joka dibongwē
diamě, na dibunli yē ngwa milomi mě, a thī na thaki'
th' adukwā jěshē; diō a sha nzha pě makwa; nji a
damě digwa na dinzha ku' pě thakiki.

25 Mbombo mě kā be na; digwěla di thī nzha, di
nzhlmě njikě, di bikiēnh bi i joka dioi di Miana mbi
Anyambiē; diō bā ba a joka ba a diyā.

26 Nadiambilindī mbo Ngwashajwē a thī na thaki'
yěmětē, mbonā nji' yē mivě Miana na a bě na thaki'
yěmětē.

27 Diō yē mivě yē nguldi nya dikāmā njelia njikě,
nadiambilindī yē Miana ngwa mutyi.

28 Sha mamaka' alombi yi; nadiambilindī digwěla
di thī nzha, di bā běshē ba thī pě mashanh ba a joka
dioi diei;

29 Na didusha; bā ba mishi kāmā biběnh pě njomia
wu thakiki; nji bā ba mishi kāmā bibe pě njomia wu
makwa.

30 Měmětē, mě sha woli kāmā na alombi; mbo mě
joka nani mě jěli; diō njelia gwamě wu thī wuběnh;
nadiambilindī mě sha toka ndiŋwa gwamě mětē, nji
ndiŋwa wu Shanhan ngwa milomi mě.

31 Na mě veshimě pě mbō gwamě mětē, wěna nve-
sha gwamě wu shi mbombo.

32 ¶ Nwākā a thīyī ngwa veshě pě mbō gwamě; diō
mě vemě na, nvesha wu yē veshě pě mbō gwamě, wu
thī mbombo.

33 Be ba milomi pě Jōn thī; diō yē miveshi pě mbo-
mbo.

34 Nji mě sha nānh na nvesha wu mutyi; nji mě
tyubimě bilombi bi, nalikāna na, be kiki.

35 A wu atyiš mětě yi mitholibi na dipanya ; diō be ba miměli dona na bithān bie i via 'dukwa.

36 ¶ Nji mě thī na nvesha wunen dakami na wumbi Jōn ; nadiambilindī bishali bi Shaŋwē a mivě mě, na mě kāmiki biō, bishali bitī bi mě kāmā, biō bi veshě pě mbō gwamě na Shaŋwē a milomi mě.

37 Diō Shaŋwē mětě ngwa milomi mě a miveshi pě mbō gwamě. Be sha joka dioi diei na pelī, do jě' ntyinh gwěi.

38 Diō be shi na dibongwē diěi pě punh' nyani ; nadiambilindī ngwa yě milomi, be sha měliě yě.

39 ¶ Be běnhtħē minlēnja, nadiambilindī be jě' na be ba thī na thaki' th' adukwa jeshě tī, diō miō mi veshě pě mbō gwamě miō mi.

40 Diō be sha měli nzha pě mě thī na ; be bě' na thakiki.

41 Mě sha nānh junh pě botyi ba thī.

42 Nji mě veka begwě na, be shi na thadinh thambi Anyambiě pě punh nyani.

43 Mě nzhimě na dina di Shaŋwamě, be do mě nānh ; nji na nwākā a nzhimě na dina dičimětě, kā be nānhmě yě.

44 Be woliki měli na, be ba nāhlia junh be na be, be do toka junh yītī yi wu pě Anyambiě dipa thī.

45 Sha lanhliaka' na, mě ē be lubiliě pě Shanh thī ; ngwa a be lubiliě yě Mosesi, ngwa be ba bunliě.

46 Nadiambilindī na be ba a měli Mosesi, ka be měli-mě nji mě ; nadiambilindī a milēnji pě mbō gwamě.

47 Nji na be sha měli minlēnja miěi ; be ba a měliě mabongwē mamě na ?

THANGÂKÂ 6.

1 Pisha nya bilombi bi Jesu a mikiě pě biatyi bini bi nsho wu Galili, wō nji nsho wu Taiberia ;

2 Diō nshamba wuněn wu mithěpili yě, nadiambilindī ba mijě' bimamia biěi bi yě mikāmi botyi ba mitatyika.

3 Diō Jisu a mibetyi pě mbeka na didi tī shī, ba na bajithi běi.

4 Diō dibš' di Baju di nulia di mikunibi.

5 ¶ Diō Jisu a mibenithi mishi měi na dije' nshamba wunen wu bě nzha pě yě thī, diō yě mikā Filip na, Bena ba a shomba bidia vī dieshi botyi ba?

6 (A mikā nani yě diveli yě; nadiambilindī yěmětē mive' mbo yě ē kāmā.)

7 Filip a mibulishi yě na; bidia bi kwa minkama mi bafura miba bi shi bā kokami, na mutyi jěshě a māngi vishivishali.

8 Nwoto ngwa bajethi běi, Andru manyanh mbi Simon Pitér, a mikā yě na;

9 Nděmbishali a thī va, ngwa thī na bibu' bi mpěmba bitani na via bashě bashali baba, nji biō ndī pě dibuthě di botyi di?

10 Diō Jisu a mikā na, dishaka' botyi shī; diō womba vatī va wu na ntobi wulibuthě; diō botyi ba midi shī ba mibě ntangi wu mintašen mitani.

11 Diō Jisu a minanh bibuki, diō mia yě mivě dibāta a mikabi biō bajethi běi, diō bajethi *ba mikabi* ba wu shī di di; nani nji bashě *ba mibě* mbo bā ba minaka.

12 Mia bā-ba mijuli, a mikā bajethi bei na; Shabiliaka' bipěshi bi likaka, do bě na alombi yi wosha.

13 Nani kě ba mishabilia na dilonishě diom di bitonji na bitonji biba běni na bipěshi bi bibu' bi mpěmba bitani, bi ba mishi dia, ba miliki.

14 *Mia* botyi *ba mijě' alemba* yi Jisu a mikāmi, ba mikā na, Mbombo ngwanshaki tī yě wā ngwa bě na a a nzha pě pěnzhē nyi.

15 ¶ *Mia* Jisu a mive' na ba kumba yě nzha bietha na, ba jebishi yě bibotyi, a mibali thokwa na dikiě pě mbeka yě dipa.

16 Diō mia yō yi mibě yi mbie ngothoma, bajethi běi ba mishilia pě nsho;

17 Diō bā ba mitābi pě alěnji, ba bě dali nsho kiě pě Kapernaum. Diō divityiki di mbiethi, diō Jisu a tyi mibě a nzhímě pě ba ba thī.

18 Diō nsho wu minyanyi na diambi di mpunga wunen wu mipěpiliě.

19 Mbonā mia bā ba mibě ba dumě makiě malali do

manai ba mijĕ Jisu a bĕ thanda pĕ nsho na makothi, na dinzha kuna na alĕnji; diĕ bă ba minyĕnh.

20 Diĕ yĕ mîkă bă na; Mĕni; sha nyĕngani.

21 Diĕ bă ba midoni yĕ nânh pĕ 'lĕnji; diĕ alĕnji yi mitĕ bĕ pĕ kinji' nya bă ba mikiĕkĕ.

22 ¶ Bia lĕnji, mia botyi ba wu tĕbitĕbi pĕ biatyi bini bi nsho ba mijĕ' na alĕnji yiwa' yi tyi mibĕ ti; thô ngĕ yo yi bajethi bĕi ba mitabi, diĕ Jisu a tyi mitabi pĕ 'lĕnji nshamba wu bajethi bĕi, nji bajethi bĕi ba mikiĕ bă dipa,

23 (Nji bilenji biwa' bi miwu pĕ Taibiria, na dinzha kuna na womba va bă ba midie mpĕmba pishĕ nya Jisu a mivĕ dibata;)

24 Nani kĕ mia botyi ba mijĕ' na, Jisu a tiyi mibĕ ti, do bajethi bĕi, diĕ bă ba mitabi nji' pĕ bilĕnji na dinzha pĕ Kapernaum matoka mambi Jisu.

25 Diĕ mia bă ba mijĕ' yĕ pĕ biatyi bini bi nsho, ba mîkă yĕ na; Shaŋwashî, wĕ nzhi' va nzha 'dukwa?

26 Jisu a mibulishi na dikă bă na; Mbombo mĕ kă be na, be toka mĕ, ana nalikâna be jĕmĕ bimamia, nji nadiambilindî be diemĕ bibu' bi mpĕmba na dijula.

27 Kubika' ashali ana pĕ bidia bi bâthâ, nji pĕ bidia bi i bembâ na dikiĕ pĕ thaki' tha adukwa jĕshĕ, bi Miana ngwa mutyi kĕ be vĕ; nadiambilindî Shanh' Anyambiĕ a keshimĕ diveka pĕ yĕ thî.

28 Diĕ bă ba mîkă yĕ na; Beshĕ ba kâmiki ndî, na beshĕ kubiki bishali bimbi Anyambiĕ.

29 Jisu a mibulishi na dikă bă na; Ashali yimbi Anyambiĕ yô yi na, bunliaka' yĕ ngwa yĕ milomi.

30 Diĕ bă ba mîkă yĕ na; Alombi yimamia tînzha yi wĕ kâmă na beshĕ ba jĕ' yô na dibunli gwĕ? Wĕ kuba ndî?

31 Bashanh bashi ba beta dia manna pĕ thakombi; mbo yô yi thî lĕnjam na; A mivĕ bă mpĕmba wu diebiĕ na diwutha pĕ thobĕ.

32 Jisu a mîkă bă na; Mbombo mĕ kă be na; Mosësi a tyi mivĕ be mpĕmba wutî wu miwu' pĕ thobĕ; nji Shaŋwamĕ yĕ vĕ be mpĕmba wumbombo wu wu pĕ thobĕ.

33 Nadikāna mpěmba wumbi Anyambiē wō yě ngwa pānjikamě na diwutha pě thobě, na diwě pěnzhe nyi thakiki.

34 Ba mikā yě na; Shaŋwashi, vě beshě mpěmba wutí mbainhmbainh.

35 Jisu a mikā bā na; Mě mpěmba wu thakiki; ngwa nzha pě mě thī a tyi gwa pě na' nzhatha; ngwa bunli mě a tyi gwa pě na' aveshithě.

36 Nji mě kā be na; be jěmě mě njikě, dič be sha bunli mě.

37 Bā běshě ba Shaŋwa' vě mě ba a nzha pě mě thī; na yě ngwa nzha pě mě thī, mě tyi majonhli yě.

38 Nadiambilindī mě mipānji na diwutha pě thobě, ana na dinzha kāmā ndiŋwa gwamě, nji ndiŋwa gwěi wu ngwa milomi mě.

39 Dič ndiŋwa wu Shaŋwě ngwa milomi mě, wō wu na, bā běshě ba yě mivě mě mě sha kuta bā do nwoto, nji mě ē bā jomitha ashu yi madimilia.

40 Dič ndiŋwa gwěi wu ngwa milomi mě wō wu na, mutyi jěshě ngwa a jě' Miana nadibunli yě, a a bě na thaki' tha adukwa jěshě, dič mě ē yě jomitha ashu yi madimila.

41 Dič Baju ba minyamilia pě diambi diei, nadiambilindī a mikā na; Mě mpěmba wu mipānji na diwu' pě thobě.

42 Dič bā ba mikā na; Ana Jisu ngwa miana mbo Josěfi wā, ngwa shanh na nyanh ba beshě ba veka? Nji ndī yě kā na; Mě shulimě na diwu' pě thobě?

43 Dič Jisu a mibulishi na dikā bā na; koka' pě nyamila be na bewě;

44 Shi na mutyi ngwa woliki nzha pě mě thī, věngě na Shaŋwě ngwa milomi mě a dambitha yě, dič mě ē yě jomitha ashu yi madimilia.

45 Yi thī lěnjam na bashāki na; Dič bā běshě ba a bě ba jeka' na Anyambiē. Nani kě mutyi jěshě ngwa a joka na dijetha na Shaŋwě, a a nzha pě mě thī.

46 Shi na mutyi ngwa jěkamě Ngwashawě; věn yě ngwa wu pě Anyambiē thi, yě jekamě Shangwě.

47 Mbombo mĕ kă be na; Yĕ ngwa a mĕ bunli, a a bĕ na thaki' tha adukwa jeshĕ.

48 Mĕ mpĕmba wuti wu thakiki.

49 Bashanh bani ba midie manna pĕ thakombi, diō bă ba migwî;

50 Mpĕmba wu pānjikă na diwu' pĕ thobĕ wō wu, na mutyi a diĕ gwō yĕ do gwawĕ.

51 Mĕ mpĕmba wu thakiki wu mipānji na diwu' pĕ thobĕ; na mutyi a diamĕ mpĕmba wu wĕna a dimĕ mashu meshĕ. Diō mpĕmba wu mĕ ē vĕ, wō nshoni gwamĕ, wu mĕ ē vĕ thaki' tha pĕnzhĕ nyi.

52 Diō Baju ba mishunlia bă na bă na; Wă a woliki beshĕ vĕ nshoni gwēi, na beshĕ ba dia gwō na?

53 Diō Jisu a mikă bă na; Mbombo mĕ kă be na, na be sha dia nshoni wu Miana ngwa mutyi na dinātă dikitha diĕi, wĕna be shi na thakiki pĕ bemĕtĕ ba thi.

54 Ngwa a dia nshoni ngwamĕ na dinātă dikitha diamĕ a a bĕ na thaki' tha adukwa jeshĕ; diō mĕ ē yĕ jomitha ashu yi madimilia.

55 Nadiambilindi nshoni gwamĕ gwō bidia mĕtĕ, na dikitha diamĕ diō anātyinātyi mĕtĕ.

56 Yĕ ngwa dia nshoni gwamĕ na dinātă dikitha diamĕ a di na mĕ, mĕ kĕ nji mĕ dika nĕi pĕ pungwĕ.

57 Mbo Shanh' ngwa diga, a milomi mĕ, diō mĕ di na Shaŋwĕ; mbonă nji' ngwa dia mĕ yĕmĕtĕ a a nji di na mĕ.

58 Mpĕmba wu mipānji na diwu' pĕ thobĕ wō wu; ana mbo bashanh bani ba midie manna bă digiwadi. Yĕ ngwa a dia mpĕmba wu a a di mashu mĕshĕ.

59 A mibonhthi bilombi bi pĕ sunagogi, a bĕ jeli pĕ Kapernaum.

60 Dibuthĕ di bajethi bĕi mia bă ba mijoki, ba mikă na; Abanh yideli yi; nzha woliki yō joliĕ?

61 Mia Jisu a 'mive' na nlema gwēi na, bajethi bĕi ba minyamila yō, a mikă bă na; Yi yi nyanyishĕ begwĕ?

62 Diō na be jĕmĕ Miana ngwa mutyi a bĕ beta pĕ va yĕ mibonji bĕ—

63 Nshinhshinh wō wu vĕ thakiki, nshoni wu shi

na mbambi; mabongwě ma mě bonhtha begwě, mō nshinhshinh, mō nji thakiki.

64 Nji bawā' ba thiyī pě be ba thī ba sha melikwě; nadiambilindi Jisu a miveki nadiwu' pě ditatyiki bā ba sha mělikwě na yě ngwa a yě bieshě.

65 Diō yě mikā na; Nanikē mě kāmě be na; shi na mutyi ngwa woliki nzha pě mě thī, na yi sha věbi yě na Shajwamē.

66 Nadiwu' dīkanh ditī dibuthā di bajethi běi ba mibulia, pishě bā do pě na něi thěnhtha.

67 Diō Jisu a mikā diom na baba na; Be nji' be ka thokwa?

68 Diō Saimon Pitōr a mibulishi yě na; Shajwamē, beshě ba ē kič pě nzha thī? Wě thī na mabongwě ma thaki' tha adukwa jěshě.

69 Diō beshě ba mělimě na diveka na, wě Krais mětě, Ngwamiana mbi Anyambič ngwa diya.

70 Jisu a mibulishi bā na; Mě sha tabā begwě diom na baba? diō nwoto pě be ba thī yě diabolo?

71 A milubili pě diambi dimbi Judas Aiskariotī, mia-na mbi Saimōn; nadiambilindi yě yě ngwa a yě bieshě, a wu nji nwoto pě diom na baba.

THANGÂKÂ 7.

1 Pisha nya bilombi bi Jisu a midi pě Galili; nadia-mbilindi a tyi mika' di pě Judia na dibomba di Baju ba mikaka yě jotha.

2 Diō dibeki di mimbashě di Baju di kunibimě.

3 Diō bamanyanh běi ba mikā yě na; Thokwa va wě ē kič pě Judia, na bajethi bā' ba jě' bishali bi wě kāmā.

4 Nadiambilindi shi na mutyi ngwa kāmā alombi dishāthā, mia tī yěmětě a naka bě pě bithānh. Na wě kāmā bilombi bi lebili botyi nyuli nyayě.

5 Nadiambilindi bamanyanh běi nji ba tyi miměli yě.

6 Diō Jisu a mikā bā na; Adu' jamě yi sha bě; nji adu' jani yi thi kokamě mbainhmbainh.

7 Botyi ba sha woli be bena; nji ba bena mě, na dibomba di mě kobishě bā na, bishali biabi bi thī bibe.

8 Betylka' bewë pë dibe' di; më sha beta va pë dibë' di, nadiambilindi adu' jamë yi sha bë kokami

9 Mia yë mikâ bâ mabongwë ma, diö yë midi na' pë Galili.

10 ¶ Nji mia bamanyanh bëi ba mibë ba shimë beta, diö a mibeti nji pë dibeki, ntyinh mbo dishâthâ ana pë bithanh.

11 Diö Baju ba mito' yë pë dibeki, diö bâ ba mikâ na, A thî vi?

12 Diö minyamila miwu minën pë dibuthë di botyi pë mbö gwëi. Bawâ ba mikâ na; A thî mutyi mbënh; bawâ nji na; Bia, a dimbishë botyi.

13 Nji tyi mibë na mutyi ngwa milubili pë mbö gwëi kwashi, na nyënh wu Baju.

14 ¶ Nji pë adu' yi tema nya dibeki Jisu a mibetyi pë mbanh wumbi Anyambië na dijëlië.

15 Diö Baju ba mimamithi na; Wa a veka bishangangobi na, yë do jetha?

16 Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Njelia gwamë wu shi ngwamë nji wu ngwa milomi më.

17 Na mutyi a mëlimë kâmâ ndingwa gwëi, wëna a vemë njelia, do na wu thî wumbi Anyambië do më lubila mëmëtë.

18 Yë ngwa lubila yëmëtë a toka nënia gwëi mëtë; nji yë ngwa toka nënia gwëi wu ngwa milomi yë, a thî mbombo, diö bibe bi shi nëi.

19 Mosësi a tyi mivë begwë minthali? diö shi na mutyi pë be ba thî ngwa tali minthali; ndi be vanh më jotha?

20 Botyi ba mibulishi na dika na; Wë thî na dimon; nzha vanh wë jotha?

21 Jisu a mibulishi na dikâ bâ na; Më mikâmi ashali yiwoto diö be beshë ba mamitha yö.

22 Nanikë Mosësi a mivë be neshëbia, (ana nadikâna wu wu wumbi Mosësi, nji wu bashaŋwë) diö be shëbë mutyi busha bi shâna.

23 Na mutyi a shëbimë busha bi shâna na, nthali wumbi Mosësi wu sha woshaka; be nyanya na më nadiambilindî më mikishi mutyi na ntyuthë busha bi shâna?

24 Sha jeliaka' pě mbō wu njēnia, nji jeliaka' njēlia wubēnh.

25 Diō ba Jerusalēm bawā' ba mikā na, Ana yē wā ngwa bā ba naka jotha?

26 Diō sha, a thī lubila tema nshēnh diō ba sha kā yē n'alombi. Batoli ba veka mbo' na, wā Krais mētē?

27 Nji wā beshē veka va yē wuka; nji mia Krais kē ē nzha, shi na mutyi ngwa a veka va yē ē wutha.

28 Diō Jisu a miluba' thobē pě mbanh wumbi Anyambiē, a bē jeliē, na dikā na; Be vemē mē, be veka nji va mē wukamē; diō mē sha nzha mēmētē, nji ngwa lomika mē a thī mbombo, ngwa be sha veka.

29 Nji mē veka yē; nadiambilindī mē wu pě yē thī, diō yē lomika mē.

30 Diō bā ba mina' yē bietha; nji tyi mibē na mutyi ngwa minani mbō pě yē thī, nadiambilindī digwēla diēi di tyi mibē di nzhimē.

31 Diō dibutha di botyi di mibunli yē, na dikā na; Mia Krais kē ē nzha a a kāmā bimamia nulami na bi, bi wā mikāmi?

32 ¶ Bafaraisi ba mijo' mbo botyi ba minyamila mabongwē ma pě diambi diēi; diō Bafaraisi na baminisē banēn ba milomi balomi na ba bie' yē.

33 Diō Jisu a mikā bā na; bia adukwa yikwē mē thī na nani, wēna mē kiēmē pě yē ngwa milomi mē thī.

34 Be ba a mē toka, diō be tyi jēnē; na va mē thīyī, tī be sha woli nzha.

35 Diō Baju ba mikā bā na bā na; A a kiē vī, va beshē tyi jē yē? A a kiē pě bā ba shikamē vanjika pě Mavala, na dijēliē Mavala?

36 Dibongwē di di thī na, di yē kā na; Be ba a mē toka, diō be tyi jēnē; diō va mē thīyī, tī be sha woli nzha?

37 Pě ashu yi madimilia, yō ashu yinēn yi dibeki, Jisu a mitēbi shini na dilubila thoba na; Na mutyi a gwimē avēshithē a nzhī' nātā pě mē thī.

38 Yē ngwa a mē bunli; mbo Nlēnja wu mikāthi; Pě punh' nya māi gwēi wu u woba minlabi mi madiba ma thakiki.

39 Nji a milubili dibongw  di p  diambi di Nshinhshinh *wumbi Anyambi * wu ba bunli y  ba a n nh; nadiambilind  Nshinhshinh wu akitha wu tyi mib  wu v bim ; nadiambilind  Jisu a tiyi mib  a betyim  p  thob .

40 ¶ Mbon  mia botyi balibuth  ba mijoki mabongw  ma, ba mik  na, W  nsha' mbombo.

41 Baw  na; W  Krais. Nji baw  ba mika na; Krais a a wu p  Galili?

42 Nl nja wu sha k  na; Krais a a biali p  bana bambi Devid, na p  akoldi yi B tle m yi Devid a midiyanie?

43 Nanik  ba mibomilia mapendi p  diambi di i.

44 Di  baw  ba mikaka y  bietha; nji tři mib  na mutyi ngwa minani mab  p  y  th .

45 ¶ Di  balomi ba mibuli p  baminis  ban n na Bafaraisi ba th ; di  ba mik  b  na; Nd  be sha nzha n i?

46 Balomi ba mibulishi na; sha b  na mutyi na peli ngwa lubakam  mbo w .

47 Di  Bafaraisi ba mibulishi b  na; Be dimbim  njik ?

48 Batoli, do Bafaraisi ba m lim  y  do mutyi do nwoto?

49 Nji botyi ba ba sha veka minthali ba th  sh miam .

50 Nikodimo a mik  b  na; y  ngwa minzh  p  Jisu th  na mpuma y  nwoto p  b  ba th .

51 Nthali gwashi wu j li mutyi mia t  wu sha bonji joka gwana gw i na diveka mbo y  k m ?

52 Ba mibulishi na dik  y  na; W  nji ngwa Galili? Shanga, w    j n , nadiambilind  nsha' a t i t b  na diwu p  Galili.

53 Di  mutyi j sh  a mibulikwa p  mbanh gw i.

THANGÂKÂ 8.

1 Di  Jisu a miki  p  mbeka wu Baoliv.

2 Di  bia l nji divityiki sh  a mibali nzha p  mbanh *wumbi Anyambi *, di  botyi b sh  ba mish bil a p  y  th ; di  y  midi sh  na dijeli b .

3 Diō Balēnji na Bafaraisi ba minzhī pě yě thī na mimiali ngwa mibiethibi na minthomi, diō mia bā ba miteli yě pě tema nyabi,

4 Ba mikā yě na; Njeli, mimiali wā a biethibimě na minthomi.

5 Diō Mosēsi a mityinjili beshē pě minthali na; botyi ba ntyinh wi ba wushiki makāki; nji wě ja na?

6 Diō ba mikā nani, na ba jēlikwa yě na dibē na alobi yi bā ba lubili yě. Nji Jisu a midalibi na dīlēnde pě bishāpā, na vina vīēi.

7 Diō mia bā ba mibatyi yě na mpikwa, diō a mibenia, na dikā bā na, Ye ngwa shi na bibe mbo bi, a bonjiki yě wusha dikāki.

8 Diō yě mibali dalibā na dīlēndē pě bishāpā.

9 Diō bā ba mijoki, ba mikobi na minlema miabi, diō ba midushi nwoto, nwoto, tatyilič pě batoli na dikič pě bandēmbi; diō Jisu a milili yě dipa, bā na ngwamimiali pě tema.

10 Mia Jisu a mibenia a tyi mijē' pě na mutyi ngē ngwamimiali; diō yě mikā yě na; Mimiali wā, bakobishi bā ba thī vī? sha bē na mutyi ngwa kobishi gwē?

11 Diō yě mikā na; Sha bē na mutyi, Shajwamē. Jisu a mikā yě na; Do mě mě sha kobishi gwē; kiēkē, sha bali' pě na' kāmā bibe.

12 ¶ Diō Jisu a mibali lubila nabi na; Mě bithānh bi pěnzhe nyi; yě ngwa thēpilič mě a tyi thēnhtha pě divityiki, nji a a bē na bithānh bi thakiki.

13 Nanikē Bafaraisi ba mikā yě na, Wě veshi pě mbō gwāyē; nvesha gwā wu shi mbombo.

14 Diō Jisu a mibulishi na dikā bā na; Mě gwa na veshi pě mbō gwamē, nvesha gwamē wu thī mbombo; nadiambilindī mě veka va mě miwuthē, na va mě kiē; nji be sha veka va mě wuka, do va mě thī kiē.

15 Be jēlič mbo milema miani mi thīyī; mě sha jēlič na mutyi.

16 Diō na mě jēlimē, njēlia gwamē wu thī mbombo; nadiambilindī mě shi mě dipa, nji beshē na Shanh ngwa milomi mě.

17 Yi thi nji lénjamé pě minthali miani mêté na; nvesha wu botyi baba wu thi nge mbombo.

18 Mě nwoto ngwa veshé pě diambi diamé, diö Shanh ngwa milomi mě yě nji veshé pě mbö gwamé.

19 Diö ba miká yě na; Shanh a thi vř? Jisu a mibulishi bá na; Be sha veka mě do Shaŋwamé; na be ba veka mě, ka be veka nji' Shaŋwamé.

20 Jisu a milubili mabongwe ma pě alongwé yi mabam mia yě mijeli pě mbanh wumbi Anyambié. Diö tyi mibé na mutyi ngwa mibie' yě nadiambilindí digwéla dië di tyi mibé di nzhimé.

21 Adukwa yiwaka Jisu a miká bá na; Mě kiëmě, diö be ba a me toka, diö be ba gwa na bibe biani; va mě thi kië be sha woli nzha tř.

22 Diö Baju ba miká na; A a joli nyuli nyéi mêté? Nadiambilindí a kána; Va mě thi kië be sha woli nzha.

23 Diö yě miká bá na; Be wumé pě shí nji mě wumé pě thobé; be ba thi ba pěnzhe nyi, mě shi ngwa penzhe nyi.

24 Naniké mě ká be na; be ba a gwa na bibe biani; nadiambilindí na be sha měli na, mě thiyí, wěna be gwimé na bibe biani.

25 Diö bá ba miká yě na; Wě nzha? Diö Jisu a miká bá na; Mě thi ngě mbo mě thi be thatha na diwu pě ditatyiki.

26 Mě thi na ma' malibuthé ma mě thaki pě mbö gwani na dijelié; nji yě ngwa milomi mě a thi mbo mbo; diö ma' ma mě shikamé joka něi, mě bonhtha mě botyi ba pěnzhe nyi.

27 Ba tyi mive' na, a thi nabi lubila pě mbö wu Shaŋwé.

28 Diö Jisu a miká bá na; Na be petyimé Miana ngwa mutyi wěna be vemé na, mě thiyí, diö mě sha kámiká n' alombi mémété, nji mbo Shaŋwa' a mijeli mě, naniké mě lubila ma' ma.

29 Diö yě ngwa milomi mě a thi nji na mě; Shanh a sha lika mě dipa, nadiambilindí mě káma bilombi bě yě dinha mbainhmbainh.

30 A bě lubila mabongwé ma, balibuthé ba mibunli yě.

31 Diō Jisu a mikā Baju batī bamibunli yē na; Na be jēmiliamē na njēlia gwamē, wēna be bēmē bajethi bamē mbo :

32 Diō be ba a veka ma'mambombo, diō ma'mambombo ma a be dishē bana ba njī.

33 ¶ Ba mibulishi yē na; Beshē bana bambi Abraam, diō beshē tyi mibē mishaka mi mutyi na peli; nji ndī wē kā na; Be ba a bē bana ba njī.

34 Jisu a mibulishi bā na; Mbombo mē kā be na, mutyi jēshē ngwa kāmā bibe, yē nshaka wu bibe.

35 Diō nshaka wu sha dika pē mbanh adukwa jēshē; miana a di adukwa jēshē.

36 Nanikē na miana a dishimē be bana ba njī, wēna be bēmē bana ba njī mētē.

37 Mē veka na be bana bambi Abraam; nji be naka mē jotha, nadiambilindī njēlia gwamē wu sha bē na nyiŋwa pē ba ba thī.

38 Mē luibila ma ma mē jēkamē na Shaŋwamē; diō be njikē be kāmā ma ma be jēkamē na Shaŋwani.

39 Ba mibulishi na dika yē na; Shaŋwashi yē Abraam; Jisu a mikā bā na; Na be ba bēmē bana bambi Abraam, wēna be kāmimē bishali bimbi Abraam.

40 Nji va be naka mē jotha, mutyi ngwa shikamē be thatha mambi ma mbombo ma mē mijoki na Anyambiē; Abraam a tyi mikāmi mbonawu.

41 Be kāmā bishali bi Shaŋwani. Diō bā ba mikā yē na; Beshē tyi mibaliē na mathalia; Beshē ba thī na Shanh nwoto, yē Anyambiē.

42 Diō Jisu a mikā bā na; na Anyambiē a bēmē Shaŋwani, wēna be dinhmē mē; nadiambilindī mē midushi pē Anyambiē thī na dinzha woni; diō mē tyi minzhī mēmētē, nji yē milomi mē.

43 Ndī be sha veka nthaka gwamē? nadiambilindī be sha woli' joli njelia gwamē.

44 Be ba thī ba Shaŋwani diabolo, diō mimbonzhi mi Shaŋwani be meli' miō kāmā. A wu njothingwa-botyi nadiwu' pē dítatyiki, yē do di pē ma mambombo; nadiambilindī ma' mambombo ma shi nēi. Mia yē lu-

bila bika pě, a lubila mbiei mětš; nadiambilindí a thi ndioba, yě nji shanh' ngwa bikapě.

45 Nji nadiambilindí mě lubila ngě mbombo, be sha měli mě.

46 Nzha pě be ba thi ngwa kobishakamě mě na bibe? diō na mě lubimě mbombo ndí be sha měli mě?

47 Yě ngwa thi mutyi mbi Anyambiě, a joka mabongwě mambi Anyambiě; nani kě be sha joka nadiambilindí be shi bambi Anyambiě.

48 Baju ba mibulishi na dika yě na; Beshě sha jombia kā na, wě Ngwasemeria wě thi nji na dimoni?

49 Jisu a mibulishi na; Mě shi na dimoni, nji' mě junh Shanwamě, diō be sha jungi mě.

50 Mě sha toka thakumi thamě; a thi yě ngwa toka na dijeliě.

51 Mbombo mě kā be na; na mutyi a talimě dibongwě diamě wěna a tyi jě' digwa nadikiě adukwa jeshě.

52 Diō Baju ba mikā yě na; Beshě vemě dě na, wě thi na dimoni. Abraam a gwimě bā na bashaki; nji wě kā na; Na mutyi a talimě dibongwě diamě a tyi kieka digwa na dikiě adukwa jeshě.

53 Wě daka shanwashi Abraam, ngwa thi bo? Diō bashaki ba thi bo. Wě vityitha nyuli nyā mětě na?

54 Jisu a mibulishi na; Na mě něnishimě nyuli nyamě mětě wěna něnia gwamě wu shi n' alombi; Shanwamě yě něnishě mě, ngwa be kā na, yě Anyambiě ngwashi.

55 Diō be sha veka yě: nji mě veka yě; diō na mě kāmě na, mě sha veka yě, wěna mě běmě ndioba mbo begwě; nji mě vemě yě mě taliě nji mabongwě měi.

56 Abraam ngwasharwani a midoni jě' ashu jamě; diō yě mijě yō, yě didona nji di.

57 Diō Baju ba mikā yě na, Wě na dibialiě wě sha shiliě mabom ma mimbu matani, diō wě mijě. Abraam?

58 Jisu a mikā bā na; Mbombo mě kā be na; mia tř Abraam a sha bě, mě diya.

59 Diō bā ba milali makāki na; ba wusha yě mā;

nji Jisu a mishâthibi, diō yē midushi pē mbanh wumbi Anyambiē, na dinula pē tema nyabi; nanikē yē mikiékē.

THANGÂKÂ 9.

1 Diō mia Jisu a minuka a mijē mutyi ngwa mibiali njimē.

2 Diō bajethi bēi ba mipi' yē na; Shanjwashi, wā, na shanjwē na nyajwē nzha mikāmi bibe, mia yē bialiki njimē?

3 Jisu a mibulishi na; Ana wā do shanjwē na nyajwē ba mikāmi bibe; nji na bishali bimbi Anyambiē bi jénikwa nēi.

4 Mě kubiki bishali biēi bi ngwa milomi mě mia busha bi thī na ndanh, mpuma wu thī nzha, wu u bē do bē na mutyi ngwa woli kuba ashali.

5 Mia mě thī na pē pěnzhe nyi, mě bithanh bi pěnzhe nyi.

6 A mibonhthi mabongwē ma, diō yē mivambi mathānzhī pē shī na dipula bishāpā bitēki na mathānzhī, diō yē mijali bishāpā bitī pē mishi ma ngwanjimē, na dika yē na:

7 Kiē joba' pē atā' yi Siloam, (dī thī na nzyilia na bilomika:) diō yē mikiē na dijobitha, diō yē mibulilia a a nzha jēnē.

8 Ba ba wu wā, na bā ba mijē yē a bē njimē, ba mika na, Ngwa beta di shī na dibēmba ana yē wā?

9 Bawā ba mikā na; Yēnē; bawā nji' na; A thī mbo yē; yēmētē mikā na: Mě yēnē.

10 Diō bā ba mikā yē na; Mishi mā ma bangwa na?

11 Diō yē mibulishi na dika na; Mutyi ngwa thebi na Jisu a mipuli bishāpā bitēki, na dijali mě biō pē mishi, diō yē mikā mě na; kiē joba' pē atā' yi Siloam, diō mě mikiē jobitha, diō mě jēkamē njikē.

12 Diō bā ba mikā yē na; A thī vī? Diō yē mikā na; mě sha veka.

13 Ba mindeshi yē ngwa wu njimē pē Bafaraisi ba thī.

14 Diō ashu yitī yi wu busha bi, Shānā mia Jisu a mipuli bishāpā bitēkē na dibanhfha yē mishi mēi.

15 Diō Bafaraisi ba mipi' nji yē na; mishi mā ma

mibangwa na? A mikâ ba na; A mikeshi bishâpa bitéké pě mishi mamé, dič mě mijobithi, dič mě jéka-mě njiké.

16 Naniké Bafaraisi bawâ' ba mikâ na; Mutyi wâ a sha wu pě Anyambič thî, nadiambilindî a sha tali bu-sha bi shâna; bawâ' ba mikâ na; Mutyi mbe a woliki kâma bimamia mbo bi na? Dič ba mibomilia mapende pě diambi diči.

17 Dič bâ ba mibali kâ ngwanjimě na; Wě ja na pě mbö gwei, pě diambi di yě lâlishi wě mishi? A mikâ na; A thî nshaki.

18 Nji Baju ba tyi miměli pě diambi diči na, a wu njimě, dič mishi měi ma milalič věngě na ba thebimě shanh' bâ na nyaŋwě ngwa mishi měi ma milalič.

19 Dič bâ ba mipy' bâ na; Miana ngwani wâ ngwa be ka na a mibiali njimě? Dič a jémě dě nandî?

20 Dič shanh' na nyaŋwě ba mikâ bâ na; Beshë ba veka na, miana ngwashî wâ, beshë ba veka nji na, a mibiali njimě.

21 Nji mbo yě jékamě va, beshë sha veka; na ngwa lâlishakamě yě mishi beshë sha veka; a mbič mutyi mbathë; pika' yě, yémëtë kë lubila.

22 Shanh na nyaŋwě ba milubili mabongwě ma, na-diambilindî ba minyěnh Baju; nalikana Baju ba mibë ba latyimě ashoka na; na mutyi a měmimě na yě Krais; wěna a thokwamě pě sunagogi.

23 Naniké shanh na nyaŋwě ba mikâ na; A thî mutyi mbathë, pika' yě.

24 Dič bâ ba mibali theba mutyi ngwa wu njimě na dikâ yě na; Paka' Anyambič; beshë vemë na mutyi wâ a thî mbe.

25 A mibulishi na dikâ na; Na a thî mbë, mě sha veka; mě vemë alombi yiwoto, na, mě wu njimě, nji mě jémě dě kiava.

26 Dič bâ ba mibali yě kâ na; A misha wě ndî? A milâlishi wě mishi mâyë na?

27 A mibulishi bâ na; Mě shimě be thatha, dič be sha jolikwë; ndî be naka bali yë joka? Be naka bë bajethi bëi njiké?

28 Diō bā ba milēnh yē na dikā na; Wē njethi ngwēl, nji beshē bajethi bambi Mosēsi.

29 Beshē ba veka na, Anyambiē a miluba na Mosēsi; nji alombl mutyi yi beshē sha veka va yē wuka.

30 Diō ngwanjimē a mibulishi na dikā bā na; Sha, atē alombi yimamia yi na; be sha veka va yē wuka; nji a lālismē mē mishi.

31 Diō beshē veka na; Anyambiē a sha joli babe; nji na mutyi a bēmē njunh ngwambi Anyambiē na dikāmā ndingwa gwēi, yē ngwa yē joliē.

32 Pēnzhe nyi na ditatyiliē, yi sha jokwa na, mutyi a lālismē mishi ma mutyi ngwa mibiali njimē.

33 Na mutyi wā a a bē do wu pē Anyambiē thī a sha kāmā n' alombi.

34 Diō bā ba mibulishi na dikā yē na; Wē mibiali na bibe nantyuthē diō wē jeli beshē? Diō ba midushi yē pē nshēnh.

35 Diō Jisu a mijo na, ba midushi yē pē nshēnh, nji mia a mijē yē a mikā yē na; Wē bunli Miana mbi Anyambiē?

36 A mibulishi na dikā na; Yē nzha, na mē bunli yē, Shaŋwamē?

37 Diō Jisu a mikā yē na; Wē jēmē yē, yē nji yē ngwa thī nāyē lubila.

38 Diō yē mikā na; Shaŋwamē mē bunlimē; diō yē mingonjibi pē yē thī na dijunh yē.

39 Diō Jisu a mikā na; Mē nzhimē pē pēnzhē nyi pē diambi di njēlia na, bā ba sha jēkē, ba jēkē, na bā ba jenē, ba bē banjimē.

40 Diō bā ba Bafaraisi ba wu nēi ba mijo' mabongwē ma, diō bā ba mikā yē na; Beshē thī nji banjimē?

41 Jisu a mikā bā na; Na be ba a bē banjimē ka be shi na bibe; nji be kā va na; Beshē ba jēmē; nanikē bibe biani bi dikamē.

THANGĀKĀ 10.

1 Mbombo mē kā be na; Yē ngwa Sha nyiŋa' pē dia-sha di mbanh wu bindamaki, nji yē dibeta mbō wāka, yē njibi na njanzhi.

2 Nji ngwa nyinhtha pě diasha yě ntali ngwa bindamaki.

3 Ngwa věnhli diasha a dibitha yě diasha; dič bindamá' bi joka dioi diei; a theba nji bindamá bie i na mina mabi, na didushi bič pě nshěnh.

4 Dič na a dushimě bindamá' bie i, a kič pě boshě bia-bi; dič bindamá' bi thěpilič yě, nadiambilindí bi veka dioi diei.

5 Nji bi tyi thěpili mutyi nwaká, nji bi i yě nyěnh na nvlě; nadiambilindí bi sha veka moi ma botyi bawaká.

6 Jisu a mikanithi bá ngana nyi; nji ba tyi mive' ma' mati ma yě milubili bá.

7 Dič Jisu a mibali ká bá na; Mbombo mě ká be na, mě diasha di bindamaki.

8 Bá beshě ba mibonji nzha na mě, bá bajibi na bajanzhi; nji bindamá' bi tyi mijoli bá.

9 Mě diasha; na mutyi a nyinjimě pě mě thě wěna a kimě; dič yě kě nyinhthi na didusha, dič yě ē jě bidia.

10 Ngwanjibi a sha nzha alombi yiwaká ngě dijiba na dijotha, na dishilič; mě nzhě na ba bě na thakiki, na ba buliki nji na thō bě.

11 Mě ntali ngwa bindamá ngwamběnh; ntali ngwa bindamá ngwamběnh a ni' thaki' thěi pě diambi di bindamaki.

12 Nji ngwankubi, yě do bě ntali ngwa bindamaki, ngwa shi nji' mětě mbi bindamaki, a jě nzhě a bě nzha, dič yě lika bindamaki na dinyěnh; dič nzhě bie' bič na dřvanjaka bindamaki.

13 Nkubi a nyěnh, nadiambilindí a thě nkubi a shi nji na mbambi na bindamaki.

14 Mě ntali ngwa bindamaki ngwamběnh; mě veka nji bindamá' biamě, dič mě vekwamě na mbiamě.

15 Mbo Shaňwě a veka mě, nanikě nji mě veka Shaňwe; dič mě ni' thaki' thamě pě diambi di bindamaki.

16 Dič mě thě na bindamá' biwā' bi shi bi ndainh wu; mě ndeshiki nji' bič bi i joka dioi diamě; dič wu u bě ndianh wuoto na ngwantali njl' nwoto.

17 Pě diambi di dič Shaňwamě a dinha mě, nadia-

mbilindř mě ni' thaki' thamě, dič mě ē bali nji' thō nānh.

18 Shi na mutyi ngwa a mě thō nānh; nji mě ni' thō měmětě; Mě thī na nguldi nya dini' thō, dič mě thī na nguldi nya dibali thō nānh. Dibongwě di mě nānh mě dič pě Shaŋwamě thī.

19 Dič Baju ba mibali boma mapendě pě diambi di ma' ma.

20 Dič bawā' balibuthě ba mikā na; A thī na dimoni, a kwīmě nji' miěnh yě; ndī be joli' yě?

21 Bawā' ba mikā na; Mabongwě ma ma shi mabongwě ma mutyi ngwa thī na dimoni. Dimoni di wōlikī lālīshě mishi ma ba njimě?

22 Dič dibe' di mbetya wu mbanh wumbi Anyambiě di wu pě Jiruselem, yi wu nji' adukwa yi divěbě.

23 Dič Jisu a mikāmbikā pě mbanh wumbi Anyambiě pě nshinhtha wumbi Solomōn.

24 Dič Baju ba minzhī pě yě thī baata, na dikā yě na; Abembi yitinzha yi wě na dibomishě beshě mapendě? Na wě Krais mětě, kwasha' beshě mbo.

25 Dič Jisu a mibulishi bā na; Mě shimě be bonhtha, dič be sha mělikwě; bishali bi mě kama na dina di Shaŋwamě bi veshi pě diambi diamě.

26 Nyi be sha mělikwě, nadiambilindř be shi bindamā' biamě; mbo mě kākamě begwě, na;

27 Bindamā' biamě bi joka dioi diamě, dič mě veka bič; bi thěpili nji' mě,

28 Dič mě vě bič thaki' tha adukwa jěshě, dič bi tyi mashitha na dikič pě adukwa jěshě; tyi bě na mutyi ngwa a mě bič thambitha pě mbō gwamě.

29 Shaŋwamě, ngwa mivě mě bič, a thī něn nulami na botyi běshě; dič shi na mutyi ngwa woliki bič tha- mbitha pě mbō wu Shaŋwamě.

30 Beshe na Shaŋwamě beshě thī nwoto.

31 Dič Baju ba mibali lālā makaki, na, ba wusha yě mō.

32 Jisu a mibulishi bā na, Mě lebilimě be bishali běnh bilibuthě na diwu' pě Shaŋwamě thī; pě ashali yiti yinzha yi be wusha mě makaki?

33 Baju ba mibulishi yě na; Pě diambi di ashali yiběnh beshě sha wushi wě makāki, nji pě diambi di ntakwa wumbi Anyambië, nadiambilindí wě bě nji mutyi, wě sheikwa na Anyambië.

34 Jisu a mibulishi bā na, Yi shi lēnjam pě minthali miani na, mě mikā na, be ba thī binyambië?

35 Na a mithebi bā binyambië ba bibongwě dimbi Anyambië di minzhī pě bā ba thī, (diō nlēnja wu sha woli wosha ;)

36 Yě ngwa Shaŋwě a mikithishë na diloma pě pě-nzhe nyi, be kā yě na; Wě tathā Anyambië nadambilindí mě kānië na; Mě Miana mbi Anyambië?

37 Na mě sha kāmikā bishali bi Shaŋwamë, sha mě-liaka' pě mě;

38 Nji na mě kāmimë, be do mě mělië, měliaka' bishali; na be veki na dimělië na, Shaŋwě a thī na mě, mě nji' něi.

39 Nanikë bā ba mibali yě toka bietha; nji yě mithokwa bā pě mbō gwabi;

40 Na dibali kië pě biatyi bi Jordan, pě wombā va Jōn a mibonji baptaiza; diō yě midi tī.

41 Diō balibuthë ba minzhī pě yě thī; diō bā ba mikā na; Jōn a tyi mikāmi n' alombi yimamia; nji ma' měshë ma Jōn a mibonhthī pě diambi di mutyi wā ma thī mbo.

42 Diō balibuthë ba mibunli yě tī.

THANGÂKÂ 11.

1 Mutyi a mitatyika ngwa bieta thebië na, Lazarus ngwa Běthani, akoldi yimbi Meri, bā na manyaŋwë Marta.

2 Yě Meri tī ngwa mijāli Jisù jambā, na dipimbitha mako' měi na shoi nyěi, ngwa ndomi Lazarus a bieta tata.

3 Diō bakali běi ba mikëshi nthebili pě yě thī na, Shaŋwashi, sha', ngwa wě dinha a thī tata.

4 Mia Jisu a mijo' nani, a mikā na; Ntatyiki wi wu shi wu digwa, nji pě diambi di něnia wumbi Anyambië na, Miana mbi Anyambië a něniki na gwō.

5 Diō Jisu a midinga Marta, bā na manyajwě, na Lazarus.

6 Nanikē mia yě mijo' na a thī tata, a mitha' na' tī mashu maba pě wombā va yě wu na peli.

7 Pisha tī diō yě mikā bajethi bēi na; Mbaliaka, kiē pě Judia.

8 Diō bajethi ba mikā yě na; Shanwashi, Baju ba kamē wě wusha makā' kia, diō wě bali nji' tī kiē?

9 Jisu a mibulishi na; Ndanh na ntyuthē nyi shi diom di magwěla na magwěla maba? Na mutyi thēnhtha na ndanh, a sha duma' dibaki, nadiambilindī a jě' bithanh bi pěnzhe nyi.

10 Nji na mutyi thēnhtha na mpuma, a dumitha dibaki, nadiambilindī bithanh bi shi nēi.

11 A mikā ma' ma, diō pisha tī a mikā bā na; Jombi ana Lazarus a thī vithō; nji mě kiēmē na mě jemi' yě.

12 Diō bajethi bēi ba mikā na; Shanwashi, na a thī vithō wēna a kimē.

13 Nji Jisu a milubili pě diambi di digwa diēi; nji bā ba milanhli na, a milubili pě diambi di njalia wu vithō.

14 Diō Jisu a mikwashithi bā na; Lazarus a gwimē.

15 Diō mě donimē pě diambi diani na, mě tyi wu tī, na, be mělikwě; nji ngiēka' pě yě thī.

16 Diō Tōmasi, ngwa bieta thebiē na, Dīdimūs a mikā bajethi bawā' na; Ngieka' bena běshē, bena běshē ba a gwa nēi.

17 Mia Jisu a mipami, a mikabi yě a mbie na ditha' shanh mashu manai.

18 Diō Běthani yi wu kuna na Jiruselēm na dikie' diwoto.

19 Diō Baju balibuthē ba mibē ba nzhimē pě Marta na Meri ba thī; nzha bā jibitha pě diambi di ndomi abi ngwa gwaka.

20 Diō mia Marta a migo' na, Jisu a thī nzha, a mikiē nēi bomita; nji Meri a wu ngē na' diya pě mbanh.

21 Diō Marta a mikā Jisu na; Shanwamē, na wě ē bě vā ka ndomi ashi a sha gwa.

22 Nji mě veka dě na, bilombi bišhē bi wě pikā Anyambiē a wě biō vě.

- 23 Diō Jisu a mikā yē na; Yā ndomi kē šjomia.
- 24 Marta a mikā yē na; Mē veka na, a a jomia njomia
wu ashu yi madimilia.
- 25 Jisu a mikā yē na; Mē njomia na thakiki. Ngwa
bunli mē, a gwana gwa, a a diya.
- 26 Diō mutyi jēshē ngwa thī diya na na dibunli mē,
a tyi gwa na dikiē adukwa jēshē. Wē mēlimē dibo-
ngwē dī?
- 27 Diō yē mikā yē na; Inh, Shaŋwamē; mē mēlimē
na, wē Krais, Miana mbi Anyambiē, ngwa thī nzha pē
pēnzhe nyi.
- 28 Diō mia yē mishi lubila ma' ma, a mikiē na dithe-
ba Meri, ngwamanyajwē dishatha na; Njeli a nzhī-
mē, a thī wē theba.
- 29 Diō mia yē mijoki, a mitē tēbē na dinzha pē yē
thī.
- 30 Nji Jisu a tyi mibē a pamimē pē mbokē; nji a wu
pē womba va Marta a mibomita nēi.
- 31 Diō Baju ba wu nēi pē mbanh, na dingānhtha yē,
mia bā ba mijē' Meri a tēkē tēbē na didusha, ba mithē-
pili yē na; ka a thī kiē pē shanh, kiē the' tī.
- 32 Diō mia Meri a minzhī pē va Jisu a wuthē, na dijē'
yē, a mingonjibi pē mako' mēi, na dikā yē na; Sha-
ŋwamē, na wē ē bē va, ka ndomi amē a sha gwa.
- 33 Nanikē mia Jisu a mijē' yē a bē thetha, na Baju ba
minzhī nēi njikē ba bē thetha, a mibē na ngata nyanēn
pē nlema, na dijē' njuki.
- 34 Diō a mikā na; Be shāli yē vī? Ba mikā yē na;
Shaŋwashi, nzha jēkē.
- 35 Jisu a mithethi.
- 36 Diō Baju ba mikā na; Shanga mbo yē midinga yē!
- 37 Diō bawa' ba mikā na; Wā ngwa milālishi mishi
ma ngwanjimē, a tyi wu na nguldi nya dipepa mutyi
wā na, a sha gwīki?
- 38 Diō Jisu a mibali bē na ngata nyanēn, diō yē
minzhī pē shanh. Nyī wu buli, diō dikā' di minika
pē biō.
- 39 Jisu a mikā na; Thokaka' dikāki. Marta ngwa-
kali mbi ngwa gwaka a mikā yē na; Shaŋwamē, sheka

nyi a numbimě; nadiambilindī a mbié na digwa mashu menai.

40 Jisu a mikā yě na; Mě sha kā wě na, na wě mělimě wěna wě jémě nguldi nyambi Anyambiē?

41 Dič bā ba mithothi dikāki pě va ngwakiēnh a minikani. Dič Jisu a mibenithi mishi měi, na dikā na; Dibātā, Shaŋwamě, nadiambilindī wě mijoli mě.

42 Dič mě veka njl' na wě joli mě adukwa jěshě; njl' pě diambi di botyi ba tětha ba mě lubimě, na be měli na wě milomi mě.

43 Mia yě milubili ma' ma a milanh na dioi diněn na; Lazarus, dushika woni.

44 Dič ngwa ngwaka midushi; maka' na mabō dipiam na mindamba; dič boshi biči bi wu dipiam na avělěshě. Jisu a mikā bā na; Tyiŋakā' yě, a thěnhthakani.

45 Dič dibutha di Baju, di minzhī pě Meri thī, na dije' mambi ma Jisu a mikāmi, ba mibunli yě.

46 Nji bawā'ba mikič pě Bafaraisi ba thī, na dithatha bā bilombi bi Jisu a mikāmi.

47 Dič baminisě baněn na Bafaraisi ba mishabilia nwābi na dikā na; Bena thī sha na? nadiambilindī mutyi wā a kāma bimamia bilibuthě.

48 Na bena mělimě na a běki, wěna botyi běshě ba bunlimě yě; dič Baroman ba a nzha na dishilič bena womba na divala.

49 Nji nwātā pě bā ba thī ngwa thebič na, Kaiefasi ngwa wu minisě ngwaněn mbu wutī, a mikā bā na; Be sha veka n'alombi,

50 Dō lanhli na, yi thī yiběnh pě bena ba thī na, mutyi nwoto a gwī' pě ashěnh yi botyi, dič divala na ntyuthě do shithě.

51 Nji a tyi mibonhthī dibongwě di yěmětě, nji a wu minisě ngwaněn mbu wutī, dič yě misha' na, Jisu a a gwa pě ashěnh yi divala dinādi;

52 Nji ana pě ashěnh yi divala dinādi dipa, nji na, a shabiliaka' pě yiwoto bana bambi Anyambiē ba thī vanjika vanjika.

53 Nanikë na diwu' ashu yití ba mikië ashoka bikië na bikiëkë mbo bá ba jo' yé.

54 Nanikë Jisu a tyi mithénhtha pě na' na bitemi pě Baju ba thí; nji a mithokwa tí pě pénzhe nya thí kuna na thakombi, pě akoldi yi thebië na, Ifraim, tí bá na bajethi běi ba midiyani.

55 Diö dibe' di nulia di Baju di mibë di mbie kuna; diö balibuthë ba miwu pě pénzhe na dibeta pě Jiruse-lém mia dibe di sha bë, na ba koshi' manyuli mabi.

56 Diö ba mito' Jisu, diö bá na bá ba miluba' pě mbanh wumbi Anyambië těbitëbi na; Be jë' na, a tyi nzha pě dibeki?

57 Diö baminisë banën na Bafaraïsi ba mibë ba shimë bomili botyi na; na mutyi a vemë va yë thiyí, a tha-kiki, na ba bie' yé.

THANGÂKÂ 12.

1 Mia mä ma mibë ma likamë mashu matani na yiwoto wëna dibe' di nulia di bëmë, Jisu a minzhë pě Bëtani, va Lazarüs ngwa migwë a midiani ngwa yë mijomithi.

2 Diö ba mithambili yë bidia tí, diö Marta a mivenhli atabili; nji Lazarüs a wu nwákâ ngwa bá nëi ba midi-ya pě atabili.

3 Diö Meri a minanh digwëla di jambä yi narda yi wu na dishombi dideli, diö yë mijali yë pě mako' mambi Jisu na dipimbitha mako' mëi na shoi nyëi; diö mbanh wu milonji na anumba yi jambä.

4 Diö nwoto pě bajethi běi, Judas Aiskariot, mbi Sa-mon, ngwa mibë na a a yë bieshë, a mikâ na;

5 Ndí jambä yi yi sha shombiba na minkama mi bafura miba, na divebië bamimbubi?

6 A tyi mikâ mbotyi nadiambilindí a wu na bamimbubi na mbambi; nji nadikâna a wu njibi, yë nji wu na mianzhë na dijiba bilombi bi bá ba mitabiki tí.

7 Diö Jisu a mikâ na; Pata' yëni, a talimë yë pě ashu yi nshathibia gwamë.

8 Nadiambilindí bamimbubi be ba thí nabi mbainh-mbainh, nji bena shi mbainhmbainh.

9 Diō Baju balibuthē ba mive' na a thī tī; diō ba minzhī, ana pě diambi dimbi Jisu dipa, nji na ba jě' Lazarūs, ngwa yě mijomithi.

10 Nji baminisě baněn ba mibonji ashoka na, ba jo' nji' Lazarūs.

11 Nadiambillindī Baju balibuthē ba mikič bunli Jisu na diambi diči.

12 Bia lěnji botyi balibuthē ba minzhī pě dibeki, mia bā ba mijo' na Jisu a thī nzha pě Jiruselem,

13 Ba minanh bibombi bi binjiki na didusha kič bomita něi; diō ba milanh na; Hozana; dibata di bě' pě Abotyi yi Israel, ngwa thī nzha pě dina dimbi Anyambič.

14 Diō mia Jisu a mijě' buru ngwashalič, a mijebi yě, mbo yō yi thī lěnjam na;

15 Sha nyěngi, miana ngwamiali ngwa Sion; sha', abotyi já yi thī nzha, betam pě miana ngwa buru.

16 Diō bajethi běi ba tyi mijombia veka ma' ma pě ditatyiki; nji mia Jisu a mibetyi pě thobě diō bā ba mishimisha na, ma' ma ma thī lěnjam pě mbō gwěi, diō bā ba misha nji' yě ma' ma.

17 Diō botyi ba wu něi, ba mithaka mbo yě mithebi Lazarūs na diwutha pě shanh, na dijomitha yě.

18 Pě diambi di diō botyi ba mibomita něi, nadiambillindī ba mijo' na, a mikāmi mamia wu.

19 Diō Bafaraisi ba mikā bā na bā na; Be jěmě mbo be sha kāmā n'alombi? Sha', botyi běshě ba thī yě thěpilič.

20 Diō Bagriki ba wu pě nshamba ngwabi wu mibětyi nzha junh pě dibe' di;

21 Diō bā ba minzhī pě Filip thī ngwa Betsaida yi Galili, na dipika yě na; Shanwashi, běshě naka jě' Jisu.

22 Filip a minzhī na dithatha Andru; diō Andru bā na Filip ba mithathi Jisu.

23 Diō Jisu a mibulishi bā na; Digwěla di nzhimě di Miana ngwa mutyi a něniki.

24 Mbombo mě kā be na; na thambahshi tha mpotyi tha sha kwa pě bishápā na digwa, wěna tha dimě thō dipa; nji na tha gwimě wěna tha jumimě balibuthē.

25 Yē ngwa dinha thaki' thēi a a thō kutyitha; diō yē ngwa bena thaki' thēi pē pēnzhe nyi, a a thō tali pē thaki' tha adukwa jēshē.

26 Na mutyi a kubimē mē ashali a thēpili' mē; diō va mē thīyī, tī njikē nkubi ngwamē kē ē bē; diō na mutyi a kubimē mē ashali wēna Shaŋwamē a junhmē yē.

27 Va nlema gwmē wu jē' njuki; nji mē kā na? Shaŋwamē kishi' mē pē digwēla di? nji pē diambi di, diō mē nzhakamē pē digwēla di.

28 Shaŋwamē, nēnishi' dina diayē. Diō dioi di minzhī na diwu' pē thobē na; Mē minēnishi diō, mē ē nji diō bali nēnishē.

29 Diō botyi ba wu tī tēbitēbi na dijoka, ba mikā na; Ngali. Bawā' ba mikā na; Ngwaniomili a thī nēi lubila.

30 Jisu a mibulishi na dikā na; dioi di di sha nzha pē diambi diamē, nji pē diambi diani.

31 Njēlia wu pēnzhe nyi wu thī va; va ngwa-botyi yi pēnzhe nyi a a kutylba.

32 Diō mē na mē tombiamē na diwu' pē shī, wēna mē dambimē botyi beshē pē mē thi.

33 A milubili dibongwē di pē diveshē ntyinh wu ngwebia wu yē ē gwa.

34 Diō botyi ba mibulishi yē na; Beshē ba jomē pē minthali na, Krais a a di adukwa jēshē; diō ndī wē kā na; Miana ngwa mutyi a tombikwani? Miana ngwa mutyi tī yē nzha?

35 Jisu a mikā bā na; Via adukwa yishali bithānh mētē bi thi na' nani; Veka' thēnhtha mia be ba thi na bithānh bitī, divityiki di shanh pē be bietha; nadiambilindī yē ngwa thēnhtha pē divityiki a sha veka va yē kiē.

36 Mia be ba thi na bithānh, bunliaka' bithānh, na be ba bē' bana ba bithānh, Jisu a mibonhthi mabongwē ma; diō yē mikiē na dishathibā.

37 Nji a gwana shili kāmā bimamia binēn bi pē maboshē mabi, ba tyl mibunli yē.

38 Diō dibongwē dimbi Aisaia ngwanshāki di minzhī mbombo, di yē mikā na; Shaŋwamē, nzha mimēli

nthaka gwashi? Diō nguldi nyambi Anyambiē nyi mijēnia pē nzha thi?

39 Nanikē bā ba tyi miwoli mēliē, nadiambilindī Aisaisa a mikā wombā wākā na;

40 A midibi bā mishi, na didelishē bā minlema; ba jē' pē jē' na mishi, na diveka na minlema, na divitya, kā mē kishimē bā.

41 Aisaisa a mibonhthi mabongwē ma, mia yē mijē' nēnia gwēi; na dilubila pē diambi diēi.

42 Nji dibutha di binami diwākā di mimēli yē; nji pē diambi di Bafaraisi ba tyi mimēmi yē; nadikāna ba jē' pē bā thotha pē sunagogi.

43 Nadiambilindī ba midinga apa' yi botyi dakami na apa' yimbi Anyambiē.

44 Diō Jisu a milubili thobē na dikā na; Yē ngwa bunli mē, a sha bunli mē, nji yāngwa milomi mē;

45 Diō yē ngwa jē' mē a jē' yē ngwa milomi mē.

46 Mē minzhī bithānh pē pēnzhe nyi, na mutyi jēshē ngwa bunli mē a tyi di pē divityiki.

47 Diō na mutyi a jomē mabongwē mamē, yē do mō mēliē, mē sha jēli yē; nadiambilindī mē tyi minzhī pē dijēli botyi, nji pē dikishē botyi.

48 Yē ngwa kuta mē, yē do nji' nānh mabongwē mamē, a thi na njēli ngwa a yē jēli; dibongwē di mē mibonhthī, diō di i yē jēli pē ashu yi madimilia.

49 Nadikāna mē tyi mibonhthi mēmētē; nji Shanh . ngwa milomi mē, yēmētē mithathi mē mbo mē ē lubila, na mbo mē ē bonhtha.

50 Diō mē veka na, nthakwa gwēi wō thaki' tha adukwa jēshē; nanikē ma' ma Shanh a mikā mē mō ma mē lubila.

THANGÂKÂ 13.

1 Diō mia tī dibe' di nulia di sha bē, mia Jisu a mive' na digwēla diēi di mibē na di nzhimē, na a a thokwa pē pēnzhe nyi, na dikiē pē Shanh thi, a midinga mbeī mēte, a midinh nji' bā na dikiē pē thandāngā.

2 Diō bidia bi mibē kokami, (Setan a mibē a tabimē pē nlema wumbi Judas Aiskariot, miana mbi Saimon, na a bieshi' yē.)

3 Jisu a mive' na Shanh a mivě bilombi bišhě pě mbō gwěi, diō yě mive' nji' na a miwu' pě Anyambliš thl, tī nji yě thl kič;

4 Diō yě mitěbi na diwu' pě bidia, na dithotha bangāi běi; diō yě minanh atoli na dityinhli yō pě diboka diči.

5 Pisha tī diō yě mishobi madiba pě ntyěngě, na dityili jobitha mako' ma bajethi, na dipimbitha mō n' atoli yi yě wu yō tyinhlič.

6 Diō yě minzhī pě Saimon Pitér thl, diō yě mikā yě na; Shajwamě, wě ē jobitha mako' mame?

7 Jisu a mibulishi na dikā yě na; Yi mě thl va kāmā wě sha veka; nji wě ē veka pě boshě.

8 Pitér a mikā yě na; Wě tyi majobitha mako' mamě na dikič adukwa jěshě Jisu a mibulishi na dikā yě na; Na me sha jobitha wě, wěna wě shi jombi na mě.

9 Diō Saimon Pitér a mikā yě na; Shajwamě, ana mako' mamě dipa; nji mabō mamě, na thangakā thamě.

10 Jisu a mibulishi yě na; Yě ngwa thl jobi, a shi na mbambi věngě na a jobi' mako' měi, nji a thl nyuli nyěshě pu; diō be thi pu; nji ana be běshě.

11 Nadiambilindī a mive' ngwa a yě bieshě; nanikě yě mikā na; Be shi pu běshě.

12 Nanikě mia yě mishi jobitha mako' mabi, na dinanh bangayě, a mibali di shī na dikā bā na; Be vemě mbo mě kāmikamě begwě?

13 Be theba mě na; Njeli, na Shajwě; diō be veka tyuba, nadiambilindī nani mě thlýi.

14 Nanikě na mě, Shajwani na Njeli, mě jobimě mako' mani, be nji' jobiliaka' mako' mani be na bewě.

15 Nadiambilindī mě jelimě bewě, na, kāmika' mbo mě shikamě be kāmā.

16 Mbombo mě kā be na; Miana a shi dakami na shajwě; do ngwanlomili nulami na ngwa milomi yě.

17 Na be vemě ma' ma, dibāta di thi nani, na be kāmimě mō.

18 Mě sha luba' be běshě; mě vemě bā ba mě tabimě; nji ma' ma ma thlýi, diō minlěnja mi thl mbombo na; Yě ngwa dia mpěmba na mě a tombimě dityili diči pě mě thl.

19 Mě bomilia be dibongwě di va, na mia dič di i bě, be ba a veka na, mě thiył.

20 Mbombo mě kā be na, Yě ngwa nānh ngwa mě loina, a nānh mě; dič yě ngwa nānh mě, a nānh yě ngwa milomi mě.

21 Dič mia Jisu a mikā ma' ma a mijě' njuki pě nlema gwěi, dič yě miveshi na dikā na; Mbombo mě kā be na, nwoto pě be ba thī a a mě bieshě.

22 Dič bajethi ba mishanhlia bā na bā, na dimamitha ngwa yě mikakā.

23 Dič njethi nwoto, ngwa Jisu a midinga, a mijěka pě tothi nyambi Jisu.

24 Dič Saimon Pitěr a minyěli yě na, a piki yě ngwa yě kāthā.

25 Dič yě ngwa mijěka pě tothi nyambi Jisu, a mikā yě na; Shaŋwamě, ye nzha?

26 Dič Jisu a mibulishi na; Ngwa mě ē tombili apěshi yi mě ē duba pě miěmbě, yě yě. Dič mia yě midubi apěshi, a mitombili yō Judas Aiskariot, miana mbi Saimon.

27 Dič pisha nya yě *mikashi* apěshi, Setan a minyinhthi pě yě thī; dič Jisu a mikā yě na; Yi wě ē kāmā, wolishi yō kāmā.

28 Dič tyi mibě na mutyi ngwa midi pě atabili ngwa mive' mbo yě mikā yě.

29 Nji bawa' ba milanhli na, nadiambilindí Judas a bietā vambila mianzhě, ka Jisu a mikā yě na; A shombiki-bilombi bi bā ba minaki pě dibeki, do na a vě' bamimbubi alombi.

30 Dič mia yě mikashi apěshi, a mitě 'dusha, dič busha bi wu mpuma.

31 Dič mia yě midushi Jisu a mikā na; Va Miana ngwa mutyi a něnimě, dič Anyambiě nji' a něnimě něi.

32 Na Anyambiě a něnimě něi, wěna Anyambiě a a yě něnishě na yěmětě, dič a a yě těkě něnishě.

33 Bana bamě, vi' adukwa yikwě mě thī na' nani; be ba a mě toka, dič mbo mě mikā Baju na; Va mě thi kiě, be sha woli nzha; nani kě nji' mě kā bewě.

34 Nthali wukia wu mě věkamě bewě na; Dinhli-aka' be na bewě; mbo mě midinga bewě, na, dinhli-aka' be na bewě.

35 Pě diambi di dič di botyi běshě ba a veka na, be bajethi bamě, na be dinhliamě be na bewě.

36 Salomon Pitér a miká yě na; Shajwamě, wě thi kič vī? Jisu a mibulishi yě na; Va mě thi kič va, wě sha woli mě thěpilič; nji wě ē mě thěpili pě boshě.

37 Dič Pitér a mibulishi yě na; Shajwamě, ndí mě sha woli wě thěpili kia na? Mě ē ni' thaki' thamě pě diambi dia'.

38 Dič Jisu a mibulishi yě na; Wě ē ni' thaki' thayě pě diambi diamě? Mbombo mě kā wě na, kuba a tyi lanh, věngě na wě shashimě mě makanh malali.

THANGÂKÂ 14.

1 Sha jěnishaka' pě minlema miani njuki; bunliaka' Anyambič, bunliaka' nji mě.

2 Pě mbanh wu Shajwamě bidiya bilibuthě bi thi tī; na shi nani, ka mě bojimě bewě; mě kičmě be koshi womba.

3 Dič na mě kičmě na dikoshi be womba, wěna mě balimě be nzha nānh pě mě thi; na va mě thiyl, ti be ba a bě.

4 Na va mě thi kič be veka, be veka nji' nzhetha.

5 Tōmas a miká yě na; Shajwashi, beshě sha veka va wě thi kič; dič beshě ba a veka nzhetha na?

6 Jisu a miká yě na; Mě nzhetha, na mbombo, na thakiki; shi na mutyi ngwa nzha pě Shajwamě thi ngě na mě.

7 Na be ba a bě be veka mě, ka be veka nji' Shajwamě; dič na diwu' va be veka yě, be jěmě nji yěni.

8 Filip a miká yě na; Shajwashi, lebili' beshě Shajwě, wěna yi komě beshě.

9 Jisu a miká yě na; Filip, abembi yiněn mě na didi nani yi, dič wě sha veka mě? Yě ngwa jěkamě mě a jěmě nji' Shajwamě; dič ndí wě kā na; Lebili' beshě Shajwě?

10 Wě sha měli na, mě thi pě Shanh thi, dič Shanh

pě mě thī njikě? Mabongwě ma mě lubila mě sha luba' mō mamě mětě; nji Shanh ngwa di pě mě thī, yěmětě kuba bishali.

11 Měliaka' mě na, mě thī pě Shanh thī, dič Shanh a thī pě mě thī; na yi shi nani, měliaka' mě pě diambi di bishali bičmětě.

12 Mbombo mě kā be na, yě ngwa bunli mě, bishali bi mě kama, bič nji' bi yě ē kama, dič yě ē kama bishali biněn dakami na bi; nadiambilindī mě thī kič pě Shaŋwamě thī.

13 Dič alombi jěshě yi be ba a pika pě dina diamě, mě ē yō kama; na Shanh a něniki na Miana.

14 Na be pimě alombi jěshě pě dina diamě, wěna mě kāmimě yō.

15 Na be dinhmě mě, taliaka' minthali miamě.

16 Dič mě ē pika Shaŋwě; dič yě ē be vě Nvili nwākā, na a di nani adukwa jeshě;

17 Yě Nshinhshinh wu mbombo, wu pěnzhe nyi nyi sha woli nānh, nadiambilindī nyi sha jě' wō, do veka wō; nji be veka wō, nadiambilindī wu di nani, wō nji' wu u bě pě be ba thī.

18 Mě tyi lika be bana ba bilika; mě thī nzha pě be ba thī.

19 Vi' abembi yikwě pěnzhe nyi nyi tyi jě' pě na' mě, nji be ba a mě jěně; nadiambilindī mě diya, be ba a nji' diya.

20 Pě ashu yǐtī be ba a veka na, mě thī pě Shaŋwa' thī, be pě mě thī, mě nji' pě be va thī.

21 Yě ngwa thī na minthali miamě, na ditali mič, yě nji' yě ngwa dinha mě; na yě ngwa dinha mě a a nji' dinhmba na Shaŋwamě; dič mě ē yě dinha na dijěnia pě yě thī.

22 Judas (ana ngwa Iskariot,) a mikā yě na; Shaŋwamě, ndī wě ē jěnia pě beshě ba thī, ana pě pěnzhe nyi, yi thī na!

23 Jisu a mibulishi yě na; Na mutyi a dinhmě mě, wěna a talimě dibongwě diamě; dič Shaŋwa' a a yě dinha, dič beshě ba a nzha pě ye thī, na didi něi.

24 Yě ngwa sha dinga mě, a sha tali nji' mabongwě

mamě; dič dibongwě di be joka di shi ndiamě, nji di Shaŋwě ngwa milomi mě.

25 Mě shimě be thatha ma' ma mia mě thī na' nani.

26 Nji Nvili, yě nji' Nshinhshinh wu akitha, ngwa Shaŋwamě a a loma pě dina diamě, yě ē be jeli mambi měshě, na dilanhli begwě kā be shimanishamě mambi měshě ma mě shikamě be bonhtha.

27 Pathā nya mě likamě nani, pathā nyamě nyō mě vekamě bewě; ana mbo nvěbia wu pěnzhē nyi wu mě vě bewě. Minlema miani mi sha jě' njuki, mi sha nyēngi.

28 Be jomě mbo mě kākamě be na; Mě thī kič, mě thī nji' bulia pě be ba thī. Na be dinhmě mě, kā be donimě nadiambilindī me kāmě na, mě Kiěmě pě Shanh thī; nadiambilindī Shaŋwamě a thī něn nula-mi na mě.

29 Mě thakimě be va, mia tī yi sha bě, na yi běmě ka be mělimě.

30 Mě tyi buli pě na' lubila nani; nadiambilindī ngwabotyi yi pěnzhē nyi a thī nzha, dič yě shi na alobi pě mě thī.

31 Nji na, pěnzhē nyi veka na mě dinha Shaŋwě; dič mbo Shaŋwě a mityinjili mě nani mě kāmā; tebi-kani, ngiěkani.

THANGÂKÂ 15.

1 Mě mathembě ngwambombo, dič Shaŋwamě yě nshathi.

2 Alabi jamě jěshě yi sha juma bibuma, a thotha yō; dič alabi jěshě yi sha juma bibuma, a komba' yō, na yi bu-liki juma bibuma.

3 Va be thī kombiam, na dibongwě di mě shikamě be bonhtha.

4 Dikani pě mě thī, mě nji' pě be ba thī. Mbo alabi yi sha woli juma bibuma yōmětě, na yi sha shumba pě mathembě; nani nji' begwě, na be sha di pě mě thī.

5 Mě mathembě, begwě kě bilabi; yě ngwa di pě mě thī, mě nji' pě yě thī, yě buli juma bibuma, nadiambilindī tyi měwě be sha woli kāmā alombi.

6 Na mutyi a sha dika pě mě thī, wěna a kutyibimě mbo alabi, na divěla; dič botyi ba lala bič, na dikuta bič pě du, dič bič didikadi.

7 Na be dimě pě mě thī, na mabongwě mamě nji' ma dimě pě be ba thī, wěna alombi jěshě yi be ba a pika yi běmě nani.

8 Pě di dič di Shaŋwamě a něnimě na, be ba a buli juma bibuma; dič be ba a bě bajethi bamě.

9 Mbo Shanh a midinga mě, nani kě mě midinga begwě; běka' pě thadinh thamě.

10 Na be talimě minthali miamě wěna bě běmě pě thadinh thamě; mbo mě taliakamě minthali mi Shaŋwamě na dibě pě thadinh thěi.

11 Ma' ma mě shikamě be thatha na, adoni jamě yi bě' pě be ba thī, dič adoni jani njikě yi lonjiki.

12 Nthali gwamě wō wu, na dinhliaka' be na bewě, mbo mě midinga begwě.

13 Shi na mutyi ngwa thī na thadinh thaněn nulami na tha na, mutyi a vě' thaki thěi pě diambi di bajombi běi.

14 Na be kāmimě bilombi bičshě bi mě kā begwě, wěna be běmě bajombi bamě.

15 Mě sha thebika pě na' be bakubi, nadiambilindí nkubi a sha veka mbo shanh kāmā; nji mě thebimě be bajombi, nadiambilindí mě veshimě begwě belombi bičshě bi mě jokamě pě Shaŋwamě thī.

16 Be tyi mitabi mě, nji mě mitabi begwě, na diteli begwě na, kičkani be ba a juma bibuma, kā bibuma biani bi dimě, na alombi jěshě yi be ba a pika Shaŋwamě pě dina diamě a a be yō vě.

17 Ma' ma mě kākamě be na, dinhliaka be na bewě.

18 Na pěnzhe nyi nyi benimě begwě, be veka na nyi mibonji mě bena.

19 Na be běmě ba pěnzhe nyi wěna pěnzhe nyi nyi dinhmě mběimětě; nji nadiambilindí be shi ba pěnzhe nyi, nji mě tābikamě begwě na diwu' pě pěnzhe nyi; nani kě pěnzhe nyi nyi benikamě begwě.

20 Shimishaka' dibongwě di mě mibonhthi begwě; na, Nkubi a shi něni dakami na Shaŋwě. Na ba thě-

pilimě mě, wěna ba thěpilimě nji' begwě; na ba talimě dibongwě diamě, wěna ba talimě nji ndiani.

21 Nji ma' ma měshě ba a be mō kāmā pě diambi di dina diamě, nadiambilindī ba sha veka ngwa milomi mě.

22 Na mě bě tyi nzhawě na dithatha bā, ka ba tyi mibě na bibe; nji va ba shi na nvěngwa wu bibe biabi.

23 Yě ngwa bena mě, a bena nji' Shaŋwamě.

24 Na mě bě do kāmā pě tema nyabi bishali bi mutyi nwakā a tyi mikāmi, ka ba tyi mibě na bibe, nji va ba jěmě na dibena měni, na Shaŋwamě njikě.

25 Nji yi yi mibě nani, diō dibongwě di thī lěnjam-pě nthali gwabi di mibě mbombo na; Ba mibeni mě tyi dibomba.

26 Nji mia Nvili kě nzha, ngwa mě ē loma pě be ba thī na diwu' pě Shanh thī, yě nji' Nshinhshinh wu mbombo, wu dusha na diwu' pě Shanh-thī, yě ē be bonhtha pě diambi diamě.

27 Diō be njike ba a bonhtha, nadiambilindī be wu na mě na diwu' pě ditatyiki.

THANGÂKÂ 16.

1 Mě shimě be thatha ma' ma na, sha bebikani.

2 Ba a be dushě pě basunagogi babi; diō adukwa yi thī nzha yi mutyi jěshě ngwa a be jotha, a a lanhli na a thi kāmā Anyambiě ashali.

3 Diō bā ba a be kāmā ma' ma, nadiambilindī ba sha veka Swajwě, do mě.

4 Nji mě shimě be thatha ma' ma na, mia adukwa yi i nzha be ba a shimisha na, mě mishi be mō thatha. Nji mě tyi mibonhthi begwě bilombi bi pě ditatyiki, nadiambilindī mě wu na' nani.

5 Nji mě thī kiě pě ngwa milomi mě thī; diō shi na mutyi pe be ba thī ngwa pika mě na; Wě thī kiě vī?

6 Nji nadiambilindī mě thakimě be bilombi bi, mi-nlema miana mi lonjimě nā ngātā běni.

7 Nji mě bonhtha be ngě mbombo na, yi thī yiběnh pě be ba thī na, mě kiěkě, nadiambilindī na mě sha

kič, wěna Nvili a tyl nzha pě be ba thī; nji na mě kičmě wěna mě lomimě yě pě be ba thī.

8 Nji na a nzhīmě, wěna a kobishimě pěnzhē nyi pě diambi di bibe, na biběnh, na dijelič.

9 Pě diambi di bibe, nadiambilindī ba sha bunli mě.

10 Pě diambi di biběnh, nadiambilindī mě kičmě pě Shanjwamě thī, dič be sha jě' pě na' mě.

11 Pě diambi di dijelič, nadiambilindī ngwabotyi yi pěnzhē nyi a thī jěliami.

12 Mě thī na ma' malibuthě ma mě kumba be bonhtha, nji va be sha woli mō shinhlič.

13 Nji na a nzhīmě, Nshiuhsinh wu mbombo, wěna a tokimě begwě pě ma' ma mbombo měshě; nadiambilindī a tyl thatha yěmětě, nji' ma' měshě ma yě ē joka, a a ngě mō thatha, dič a a be bomilič mambi ma thī nzha.

14 A a mě něnisčě, nadiambilindī a a nānh mamě na dibomilič be mōni.

15 Mambi měshě ma Shanh a thī na mō, ma thī mamě, nanikě mě kāmě na; a a nānh mamě na dibomilič be mōni.

16 Abembi yikwě wěna be tyl jě' mě; dič abembi yikwě njikě wěna be jěmě mě, nadiambilindī mě kičmě pě Shanh thī.

17 Dič bajethi běi bawákā ba miluba' bā na bā na; Ndī yi, yi yě bonhtha beshě na; Abembi yikwě wěna be tyl jě' mě; dič abembi yikwě njikě wěna be jěmě mě; dič, nadiambilindī mě kičmě pě Shanh thī?

18 Nanikě bā ba mikā na; Abembi yitī yi yě kāthā yi thi na? beshě sha veka mbo yě kāthā.

19 Nji Jisu a mive' na ba mika yě pika; dič yě mikā bā na; Be thī pilia be na bewě dibongwě di mě kākamě na, Abembi yikwě dič be tyl jě' mě, dič abembi yikwě njikě wěna be jěmě mě?

20 Mbombo mě kā be na, be ba a thetha majanh, nji pěnzhē nyi nyi i ngě dona; be ba a bě na ngātā, nji ngātā nyani nyi i vitya adonl.

21 Na mimiali a mbie dibialič wěna a jěmě ngātā, nadiambilindī adu' jěi yi nzhīmě; nji na miana a shā-

mbimě, wěna a sha lanhlí pě na' nvimi *wu dibalič* pě diambi di adoni, nadiambilindí mutyi a bialimě pě pěnzhe nyi.

22 Nanikě nji' be ba thī na ngatā; nji mě ē be bali jěně, dič minlema miani mi i dona, dič adoni jani, tyi bě na mutyi ngwa a be yō thambitha.

23 Dič ashu yití be tyi pika mě alombi. Mbombo mě kā bě na, alombi jěshě yi be ba a pika Shaŋwě pě dina diamě, a a be yō vě.

24 Na dinzha adukwa yi be sha pika alombi pě dina diamě; pikani, be ba a nānh, na adoni jani yi lonjiki.

25 Mě shimě be thatha ma' ma na mangana, nji adukwa yi thi nzha yi mě tyi thatha pě na' be na mangana, nji mě ē be kwashitha pě mbō Shaŋwě kwashi.

26 Ashu yití be ba a pika pě dina diamě; dič mě sha kā be na, mě ē shoshilič Shaŋwě pě diambi diani;

27 Nadiambilindí Shaŋwě yěmětě a dinha begwě, nadiambilindí be dinhmě mě, na dimělič na mě minzhī na diwu' pě Anyambič thī.

28 Mě miwu' pě Shanh thī, dič mě minzhī pě pěnzhe nyi; dič mě thī bali lika pěnzhe nyi na dikič pě Shanh thī.

29 Dič bajethi běi ba mikā yě na, Sha' va wě thī lubila kwashi, do pě na' lubila ngana.

30 Va beshě vemě na, wě veka bilombi biěshě, dič wě shi na mbambi na mutyi a piki gwě; pě diambi di beshě ba mělimě na wě miwu' pě Anyambič thī.

31 Jisu a mibulishi bā na; Be mělimě dě?

32 Sha' adukwa yi thī nzha, dič yi nzhīmě njikě, yi be ba vanjika mutyi jěshě pě mběi na dilika mě dipa; dič mě shi mě dipa, nadiambilindí Shaŋwě a thī na mě.

33 Mě shimě be thatha ma' ma na běka' na pathā pě mě thī; pě pěnzhe nyi be ba a bě na njuki; nji jikani, mě damě pěnzhe nyi.

mě, něnishi' yá Miana; na yá Miana a něnishi' nji' gwě;

2 Nadiambilindí wě věmě yě nguldi pě diambi di nshoni gwěshě, na, mutyi jeshě ngwa wě věkamě yě, a vě yě thaki tha adukwa jěshě.

3 Dič thaki' tha adukwa jěshě thö tha, na, ba veki wě Anyambiě nwoto dipa ngwambombo, na Jisu Krais ngwa wě milomi.

4 Mě něnishi'mě gwě pě pěnzhe nyi; ashali yi wě mivě mě, na mě kubiki yō, mě shilimě yōni.

5 Dič va, Shaŋwamě, wě nji' něnishi' mě nayě nshamba wuuoto, na něnia wu mě wu na gwō mia tī pěnzhe nyi nyi sha bě.

6 Botyi ba wě mivě mě na diwu' pě pěnzhe nyi, mě lebilimě bā dina dia. Ba wu mbayě, dič wě mivě mě bā, dič ba talimě dibongwě dia.

7 Va ba vemě na bilombi biěshě bi wě mivě mě, bi thī mbiayě.

8 Nadiambilindí mě věmě bā mabongwě ma wě mivě mě, dič ba nānhmě mō, na dijombia veka na, mě wumě pě gwě thī; dič bā ba měliakamě na, wě milomi mě.

9 Mě pika pě diambi diabi; mě sha pika pě diambi di pěnzhe nyi, nji pě diambi di bā ba wě mivě mě, nadiambilindí ba thī mbiayě.

10 Dič mbiamě běshě mbiayě, na mbiayě mbiamě njikě, dič mě miněnikě na bič.

11 Dič va mě shi pě na' pě pěnzhe nyi, nji ba ba thī pě pěnzhe nyi, dič mě nzhímě pě gwě thī. Shaŋwamě ngwankanjili, tali' bā pě dina diayě, ba wě mivě mě; na ba bě nwoto mbo bonā thīyě.

12 Mia mě wu nabi pě pěnzhe nyi, mě bieta bā tali pě dina dia; ba wě mivě mě mě mitali bā, dič shi na ngwa tokwamě, tho' nge miana ngwa nshithia, na nlěnja wu bě mbombo.

13 Dič va mě nzhímě pě gwě thī, dič mě lubila bilombi bi pě pěnzhe nyi; na ba bě' na adoni jamě kamiam pě bāmětě ba thī.

14 Mě věmě bā dibongwě dia; dič pěnzhe nyi nyi

mbeni bâ, nadiambilindî ba shi ba pěnzhe nyi, mbo mě shi ngwa pěnzhe nyi.

15 Mě sha pika na, wě ě thotha bâ pě pěnzhe nyi, nji na, wě ě bâ talič na diwu' pě bibe.

16 Ba shi ba pěnzhe nyi, mbo mě shi ngwa pěnzhe nyi.

17 Pumishi' bâ na mbombo gwâ; dibongwě diayě dič mbombo.

18 Mbo wě milomi mě pě pěnzhe nyi; nani nji' mě milomi bâ pě pěnzhe nyi.

19 Dič mě pumishě nyuli nyamě pě diambi diabi, na, bâ nji' ba bě pumam na mbombo.

20 Mě sha pika pě diambi di botyi ba dipa, nji pě dia-
mbi diabi bâ běshě ba a bunli mě na dibongwě diabi;

21 Na, bâ běshě ba bě yiwoto; mbo wě, Shanwamě,
wě thî pě mě thî, mě nji' pě gwě thî, na, bâ nji' ba bě
yiwoto pě bona thî; na, pěnzhe nyi nyi měli' na wě
milomi mě.

22 Dič nenia wu wě mivě mě, mě věmě bâ gwō, na
ba bě' yiwoto mbo mbonâ thîyî.

23 Mě pě bâ ba thî, wě nji pě mě thî, na ba bě bamba-
thě pě yiwoto, dič na, pěnzhe nyi nyi veki na, wě
milomi ně, na didinha bâ mbo wě dinha mě.

24 Shanwamě, bâ ba wě mivě mě, mě naka na ba bě'
na mě va mě thîyî; na ba jě' nenia gwamě, wu wě
mivě ně, nadiambilindî wě midinga mě mia tî ditatyi-
ki di pěnzhe nyi di sha bě.

25 Shanwamě ngwankanjili, pěnzhe nyi nyi sha
veka gwě, nji mě věmě gwě, dič bâ ba vemě na wě
milomi mě.

26 Dič mě shimě bâ veshi dina diayě, mě ě nji' dič
veshě; na thadinh tha wě dinha mě, tha bě pě bâ ba
thî, mě nji' pě bâ ba thî.

THANGÂKÂ 18.

1 Mia Jisu a mibonhthi ma' ma a midushi, bâ na
bajethi běi na dikič pě biatyi bi vitonh vi Kidron, va
akanh yi wuthě, dič yě minyinhthi tî bâ na bajethi běi.

2 Dič Judas njikě, ngwa mibieshi yě, a mive' wo-

mba tī; nadiambilindī Jisu a bieta tī buli kič, bā na bajethi bēi.

3 Nanikē Judas, mia yě mibē a nānhmē nshamba wu bashashē na bakubi pě baminisē banēn na Bafaraisi ba thī, a minzhī tī na bilampi na bityiē na minkwata.

4 Jisu a mive' bilombi bičhē bi mibē bi i nzha pě yě thī, diō yě mikič bomita nabi, na dika bā na, Be toka nzha?

5 Ba mibulishi yě na, Jisu ngwa Nazarēti. Jisu a mikā bā na; Mě yě. Diō Judas ngwa mibieshi yě, a mitētha nji' pě nshamba gwabi.

6 Diō mia yě mikā bā na; Mě yě, ba mibulia pishē na dikwa shī.

7 Diō yě mibali bā pika na; Be toka nzha? Diō bā ba mikā na, Jisu ngwa Nazarēti.

8 Jisu a mibulishi na; Mě bojimē be na; Mě yě; nanikē na be thī mě toka, pataka' ba, ba kičkē.

9 Diō dibongwē di mibē mbombo, di yě mikā na; Ba ba wě mivē mě mě sha kuta do nwoto.

10 Diō Saimon Pitēr a wu na nkwata wu nyēniē diō yě mijāmīthi gwō na dikwēlē nkubi ngwa minisē ngwanēn gwālē ngwa shaŋwē. Ngwakubi dina diēi na Malkūs.

11 Diō Jisu a mikā Pitēr na; Bulishi' nkwata pě dibambi; dima' di Shaŋwamē a vēmē mě, mě sha natyiki diō?

12 Diō nshamba na ngwathangākā na bakubi ba Baju ba mibē Jisu na didipa yě.

13 Diō ba mibonji kič nēi pě Annas thī; nadiambilindī yě wu nki' mbi Kaiefas, ngwa wu minisē ngwanēn mbu wutī.

14 Diō yě Kaiefas ngwa mibonhthi Baju na; yi thī yibēnh na mutyi nwoto a gwīl pě diambi di botyi

15 Diō Saimon Pitēr bā na njethi nwāka, ba mithēpili Jisu; diō njethi ti a naivekwa pě minisē ngwanēn, diō yě minyinhthī nshamba wumbi Jisu pě mbanja nya minisē ngwanēn.

16 Nji Pitēr a mitētha pě nshēnh pě diashika, diō njethi nwāka tī ngwa mivekwa pě minisē ngwanēn, a

midushi, diō yē milubili na ngwantali diasha na dinyi-nhliē Pitér.

17 Diō ngwadishesha ngwa mitali diasha a mikâ Pitér na; Wē shi nji' ngwa bajethi ba mutyi wā? Yē mikâ na, Ana mē yē.

18 Diō bakubi na bashâshē ba mitholi du di maatha na ditēbē tī; nadiambilindī di wu divēbi, ba bē jalâ veia. Pitér nji' a mitêtha nshamba gwabi na dijala nji' veia.

19 Diō minisē ngwanēn a mipi' Jisu bajethi bēi, na njélia gwéi.

20 Jisu a mibulishi yē na; Mē miluba' kwashi pē botyi beshē; mē mijelikwē pē sunagogi na pē mbanh wumbi Anyambiē, va Baju ba kiē, bikiē na bikiékē, diō pē dishâthâ mē sha kâ na alombi.

21 Ndī wē pika mē? pika bâ ba mijoli mē mbo mē mithathi bâ; sha', ba veka mbo mē milubaka.

22 Diō mia yē mishi' lubila mabongwē ma, ukubi nwoto ngwa mitêtha wâ a mibi' Jisu thabanji na; Wē bulishi minisē mbotyi?

23 Jisu a mibulishi yē na, Na mē lubimē bibe, kobi-shi' mē bibe biti; nji na bibéh, ndī wē bi' měni?

24 Diō Annas a milomi yē dipiami pē Kaiefas thî ngwa minisē ngwanēn.

25 Diō Saimon Pitér a mitêtha jalâ veia. Nani kē bâ ba mikâ yē na; Wē shi nji' ngwa bajethi bēi? A mishashi na dikâ na; Ana mē pē yē.

26 Nwoto ngwa bakubi ba minisē ngwanēn ngwa wu pē ndianh gwéi wu ngwa Pitér a mikwali gwâlē, a mikâ na; Mē sha jé' wē něi pē akanh?

27 Diō Pitér a mibali shâshâ, diō kuba ngwa shangwē a mitê lanh.

28 Diō bâ ba mithokwa no diwu' pē Kaiefas thî, na dikiē pē mbanh wu dijeliē; nyi wu wu kwalikwali mêté; diō ba tyi minyinhthî pē mbanh wu dijeliē, ba jé pē woshi mputyi gwabi, nji na ba die' dibe' di nulia.

29 Diō Paillet a midushi kiē pē bâ ba thî, na dikâ na; Nthakwa wutî wunzha wu be ndeshiki mutyi wâ;

30 Ba mibulishi na dikā yě na, na a bě tyi bě nkāmi ngwa bibe, ka beshē sha ndeshi yě woni gwě thī.

31 Pailet a mikā bā na ; Nāngā yě be ba a jěli yě mbo nthali gwani wu thīyī. Diō Baju ba mikā yě na ; Beshē shi na nthali wu joli mutyi.

32 Diō dibongwě dimbi Jisu di mibě' mbo, di yě milubili, na diveshē ngwebia wu yě ē gwa.

33 Diō Pailat a mibali nyinhtha pě mbanh wu dijelič, diō yě mithebi Jisu na dikā yě na ; Wě abotyi yi Baju ?

34 Jisu a mibulishi yě na ; Wě lubila dibongwě di wěmětě, do bawā boja wě pě diambi diamě ?

35 Pailet a mibulishi na ; Mě Ngwaju ? Divala diamětě na baminisě banēn ba ndeshiki wě woni mě thī. Ndī wě kāmikamě ?

36 Jisu a mibulishi na ; Bibotyi biamě bi shi bi pěnzhe nyi ; na bibotyi biamě bi bě bi pěnzhe nyi, ka bakubi bamě ba bomi, na mě sha věbiki pě Baju ba thī ; nji va bibotyi biamě bi sha wu' va.

37 Diō Pailet a mikā yě na ; Wě dě abotyi ? Jisu a mibulishi na ; Wě kāmě na, mě abotyi. Pě diambi di diō mě mibialič, diō pě diambi di njikē diō mě minzhī pě pěnzhe nyi, na mě veshi' pě mbō wu mbombo. Mutyi jěshē ngwa thī ngwa, mbombo a joka dioi diamě.

38 Pailet a mikā yě na ; Ndī thī mbombo ? diō mia yě mishī lubila mbotyi a mibali dusha pě Baju ba thī, na dikā bā na ; Mě sha jě' yě na anāngā.

39 Nji be ba thī na mputyi na, mě patyi' be nwoto pě dibe' di nulia ; be namě na, me patyi' be abotyi yi Baju ?

40 Bā beshē ba mijamilia na ; Ana wā, nji Barabasi ; nji Barabasi a wu njanzhi.

THANGĀKĀ 19.

1 Diō Pailet a minānh Jisu na dingāmā yě.

2 Diō bashashē ba milonh apaki yi mashombika, na dibatyi yě yō pě thangākā, diō ba mibatyi yě alokesha-mba yibēi ;

8 Diō bā ba mikā; Mbolo, abotyi yi Baju! diō ba mibi' yē mbanji.

9 Diō Pailet a mibali dusha na dikā bā na; Shanga, mě ndeshimē yē pě be·ba thī, na be·ba a veka na, mě sha jē' yē na anāngā.

5 Diō Jisu a midushi a bě na apa' yi mashombika, na alokeshamba yibēi. Diō Pailet a mikā bā na; Shanga' mutyi wā!

6 Diō mia baminisē banēn na bakubi ba mijō' yē, ba mijamilia thobē na; Petyiki yē pě krāsi! Petyiki yē pě krāsi! Pailet a mikā bā na; Nāngā yē be·ba a petyi yē; nadikāna mě sha jē' yē na anāngā.

7 Baju ba mibulishi yē na; Beshē ba thi na nthali, diō mbo nthali gwashi wu thiyī, a gwīkī, nadiambili-ndī a vityimē nyuli nyēimētē Miana mbi Anyambiē.

8 Nanikē mia Pailet a mijo' dibongwē dinādi, a mi-nyēnh mbondī;

9 Diō yē mibali nyinhtha pě mbanh wu dijēliē, na dikā Jisu na; Wē miwu tě vī? Njī' Jisu a tyi mibuli-shi yē do dibongwē.

10 Diō Pailet a mikā yē na; Wē sha luba' na mě? Wē sha veka na mě thī na nguldi nya dipetyi wē pě krāsi, mě thī nji' na nguldi nya dipatyitha wē?

11 Jisu a mibulishi na; Wē sha bě na nguldi na mě, vēngē nyi vēbimē gwē na diwu' pě thobē; nanikē yē ngwa milili mě pě gwē thī a thī na bibe binēn.

12 Na diwu' adukwa yitī Pailet a mina' yē patyitha; nji Baju ba milānhlia thobē na; Na wē patyimē mutyi wā, wēna wē shi pě na' jombi mbi Kaisar; mutyi jēshē ngwa vityitha nyuli nyēi abotyi, wēna a naka thotha Kaisar.

13 Diō mia Pailet a mijoki dibongwē di, a midushi na Jisu, diō yē midi' shi pě ntyimbi wu dijēliē, pě womba va thebiē na ndēkē nya makaki, nji pě nlubia wu Hibru na, Gabatha.

14 (Diō yō yi wu nkosha wu dibe' di nulia, diō di wu digwēla di matani na diwoto,) diō yē mikā Baju na; Shanga' abotyi jani!

15 Diō ba mijamilia na, Thoka' yē, thoka' yē, petyiki

yě. Pailet a mikā bā na; Mě petyiki abotyi jani? Baminisē banēn ba mibulishi na; Beshē shi na abotyi věngě Kaisar.

16 Nanikē dikanh ditī a mivě bā yě na; a petyibiki.

17 Diō bā ba minānh Jisu na dikiē něi; diō yě mibapi krāsi ngwěi na dikiē pě womba va thebiē na, womba va abonzha, wu thebiē pě Hibru na, Gōlgotha.

18 Diō va bā ba mipetyi yě pě krāsi, na botyi bawākā baba něi, pě na nwoto, pě na kě nwoto, Jisu pě tema.

19 Diō Pailet a milēnji diveka, na dikeshē diō pě krāsi. Diō nlenja wu wu na; **JISU NGWA NAZERETI ABOTYI YI BAJU.**

20 Diveka di Baju balibuthē ba milanh diō, nadikāna womba va Jisu a mipetaniē va wu kuna na mbokē; diō wu milēnjiē na nlubia wu Hibru, na Grik, na Latini.

21 Diō baminisē banēn ba Baju ba mikā Pailet na; Sha lēnjiki na; Abotyi yi Baju; nji na; A mikā na, Mě abotyi yi Baju.

22 Pailet a mibulishi na; Mě shimě lěndě mbo ně shikamě lěndě.

23 Diō bashāshē mia bā ba mipetyi Jisu, ba minānh bangāyi běi, na dikaba bā makaba manai, shāshē jěshē dikaba, diō ngāyi něn njikē; nji ngāyi něn a wu shimbiami na ntyuthē tyi nlatyiki.

24 Diō ba mikā bā na bā na; Bena sha nwanjiki yě, nji nkāmika' akaniki pě yě ngwa yě ē bě ngwěi; diō nlēnja wu mibě mbo wu kā na; Ba mikabilia bangāyi bamě, diō pě ngāyi ngwamě ngwaněn, ba mikām' akaniki. Diō bashāshē ba mikāmi bilombi bi.

25 Diō nyanh mbi Jisu, na manyanh ngwa nyaŋwě, Meri, miali mbi Kliopa, na Meri ngwa Magdala, ba mitētha kuna na krāsi mbi Jisu.

26 Diō mia Jisu a mijě' nyaŋwě, na njethi tī ngwa yě midinga těbitěbi, a mikā nyaŋwě na, Miali wā, atě yā miana!

27 Diō yě mikā njethi na; Atě nyaŋwě. Diō nadiwu' adu' yītī njethi tī a mitali yě pě mbanh gwěi mětě.

28 Pisha nya ma' ma, Jisu vekami na; bilombi biě-

shě bi shimě, a mikā na; Mě gwimě aveshithě, diō nlénja wu mibě mbombo.

29 Diō ashuka yi mitétha tī běni na vinigar; diō ba milonishi spōnji na vinigar; diō ba mikëshi yě pě thakaki, na dikëshë yě pě gwana gwëi.

30 Diō mia Jisu a minanh vinigar, a mikā na; Yi shimě; diō yě mijabi thangakā, na digwa.

31 Diō yi wu *ashu yi nkosha*, nanikë Baju ba mishoshili Pailet na, mako' mabi ma bukwë, biō dithokwa pě kräsi, na, bikiënh bi sha bë, pě kräsi busha bi shâna, nadikanâ busha bi shâna biti bi wu busha binën.

32 Diō bashashë ba minzhë na dibuka mako' ma ngwangwïkë, na nwâkâ ngwa mipetyibi nëi.

33 Diō mia bâ ba minzhë pě Jisu thë, ba mikabi yë a shashamë, diō bâ ba tyi mibù' pě na' mako' mëi.

34 Nji shashë nwoto a milumi yë dikanh pě thambinja, diō dikitha na madiba ba mitë' dusha.

35 Diō yë ngwa mijë' a miveshi, diō nvesha gwëi wu thë mbo; diō yë veka na, a kâ mbombo; na be ba a mëlië.

36 Nadiambilindë ma' ma ma mibë, diō nlénja wu mibë mbombo na; Avesha jëi yi sha bu' do yiwoto.

37 Diō nlénja wuâkâ wu kâ na; Ba a yë shanh, ngwa bâ ba milumi.

38 Pisha nya ma' ma, Josëfi ngwa Araimethia, njethi mbi Jisu, (nji ngwadishâthâ pě diambi di nyënh wu Baju,) a mishoshili Pailet na, a thoki nyuli nyambi Jisu, diō Pailet a mimëli Nanikë a minzhë na dithotha nyuli nyambi Jisu.

39 Diō Nikodimo a minzhë nji' (ngwâ mibonji nzha pě Jisu thë na mpuma) na dindeshë mbunja wu mur na aloe, wu wu nkama wu magwëla.

40 Nanikë ba ba minanh nguli nyambi Jisu, na dipa nyë na mindamba mi linin na mbunja wutë, ntyinh mbo ndipia wu bikiënh wu Baju wu wuthë.

41 Diō pě womba va yë mipetyibi va wu na akanh, diō pě akanh yitë shanh nyakia nyi wu tì, nya tyi mishâthibi akiënh na peli.

42 Ti bâ ba mini' Jisu pě diambi di *ashu yi nkosha* wu Baju, nadiambilindë shanh nyi wu kuna.

THANGÂKÂ 20.

1 Diō Meri ngwa Magdala a mikunji kiē divityiki shi pě shanh; diō yě mijē' dikā' thoki nadiwu' pě shanh.

2 Diō yě mipunji kiē pě Saimon Pitēr thī na pě njeli nwākā thi ngwa Jisu a midinga, na dikā bā na; Ba thokimē Shaŋwashi pě shanh, diō bena sha veka va bā ba nikwamē yě.

3 Nanikē Pitēr bā na njethi nwākā ba midushi na dipama pě shanh.

4 Diō bā běshē ba mipunji nvili nshamba wuoto; diō njethi nwākā a mida' Pitēr, na dibonda nzha pě shanh.

5 Diō yě mibalibi na dijē' bangāyē ba linin bia; nji a tyi minyinhthi.

6 Diō Pitēr a mithēpili yě pishē na dinzha na dinyinhtha pě shanh; diō yě mijē' bangāyē bia;

7 Na avělēsh, yi wu pě thangākā thēi, do bě bia pě va bangāyē ba linin ba wuthē, nji wutyiwutyi womba na věi.

8 Diō dikanh ditī njethi nā ngwa mibonji nzha pě shanh, a minyinhthi; diō yě mijēni na dimelič.

9 Nadiambilindī na dinzha adukwa yitī, ba tyi mive' nlēnja na, a jomikwa pě digwa.

10 Diō bajethi ba mibali bulia pě mimbanh miabi.

11 Nji Meri a mitētha pě shanh a bě thetha. Diō mia yě mitheka, a mibalibi shanh pě shanh;

12 Diō yě mijē' baenjēl baba didi na bangāyē bapumi nwoto pě va thangākā thambi Jisu tha minikanič, nwoto njikē pě va mako' mēi ma wuthē.

13 Diō bā ba mikā yě na; Mimiali wā, wě the' ndī? a mikā bā na; Nadiambilindī ba nānhmē Shaŋwamē, diō mē sha veka va bā ba nikwamē yě.

14 Mia yě mishi lubila mabongwē ma, a mivitya shanh, diō yě mijē' Jisu tēli; diō a tyi mive' na, yě Jisu.

15 Jisu a mikā yě na; Mimiali wā, wě the' ndī? nzha ngwa wě toka? Nji a mivanh kā na, yě mētē

akanh, diō yē mikā yē na ; Shaŋwamē, na wē thokimē yē va, bona mē va wē niki yē, diō mē ē kiē yē thotha.

16 Jisu a mikā yē na ; Meri ! Dio yē mivitya na dikā yē na ; Raboni ! nzhilia na ; Njeli.

17 Jisu a mikā yē na ; Sha bie' pē mē ; nadikāna va, mē sha beta pē Shaŋwa' thī ; nji kličkē pē bamanyanh ba' ba thī, na dikā bā na ; Mē thī beta pē Shaŋwa' thī, na pē Shaŋwani thī, pē Anyambiē ngwamē thī na pē Anyambiē ngwani thī.

18 Diō Meri ngwa Magdala a minzhī na thatha bajethi na ; A jémē Ngwashawē, diō yē shikamē nji' yē kā ma' ma.

19 Pē ashu yi gwikē yi shāna yitī, adu' yi ngonthoma, mia masha' ma wu tyi, pē va bajethī ba wuthē pē diambi di nyēnh wu Baju, Jisu a minzhī na ditebē pē tema nyabi, na dikā bā na ; Mbolani !

20 Diō mia yē mikā ma' ma, a milebili bā mabō mēi, na thambanja thēi. Diō bajethi ba midoni mia bā ba mijē' Shaŋwabi.

21 Diō Jisu a mibali kā bā na ; Mbolani ! Mbo Shaŋwē a milomi mē, nanikē mē loma begwē.

22 Mia yē mishi lubila ma' ma a miwunli bā puli, na dikā bā na ; Nāŋa' Nshinhshinh wu akitha.

23 Bibe bi mutyi jēshē bi be patyitha bā, bi i nji' bē patyi pē bā ba thī, diō bibe bi mutyi jēshē bi be delishē, bi i nji' bā bē delami.

24 Diō nwoto pē diom na baba, Tōmasi, ngwa mitholibi na Didumūsi, a tyi miwu nabi, mia Jisu a minzhī ;

25 Diō bajethi bawā' ba mikā yē na ; Beshē ba jémē Shaŋwana. Nji a mikā bā na ; Na mē sha jē' mabonha ma mandaka pē makanzhi mēi na dikēshē vina viamē pē mabonha ma mandakā, na dikēshē nji' mbō gwamē pē thambanja thēi, mē tyi mameliē.

26 Diō pisha nya mashu matani na malali, bajethi bēi ba mibali shābilia pē mbanh ; Tōmasi a wu nji' tī. Diō masha' ma wu tyi, diō Jisu a minzhī na ditebē pē tema nyabi, diō yē mikā bā na ; Mbolani !

27 Diō yē mikā Tōmasi na ; Shushiki vina woni, Shatē mabō mamē ; Shushiki mbō gwa' woni na di-

këshi gwö pë thambanja thamë; diö sha bë' tyi mëlia, nji mëli ngëndë.

28 Diö Tömasi a mibulishi na dikä yë na; Shangwamë, na Anyambië ngwamë!

29 Jisu a mikä yë na; Tömasi, nadiambilindi wë jëmë më diö wë mëliakamë; dibatä di thï nabi ba mëlimë mia tï ba sha jënë.

30 Diö Jisu mbombo a mikämi ma' mamamia mawakä malibuthë pë maboshi ma bajethi bëi, ma shi lënjamä pë ashanyakobi yi;

31 Nji ma' ma ma milënjië, nadikäna, mëliaka' na Jisu yë Krais Ngwamiana mbi Anyambië; diö pë mëlia wuti na, be bë' na thakiki pë diambi di dina diëi.

THANGÂKÂ 21.

1 Diö pisha nya ma' ma, Jisu a mibali jënia pë bajethi ba thï pë nsho wu Taibiria; diö yë mijënia pë bâ ba thï na ntyinh wi.

2 Ba wu tï Saimon Pitér, bâ na Tomasi ngwa mitholibi na Didumüs, na Nataniël ngwa Kena ngwa Galili, na bana bambi Zëbidi, na bajethi bawä' baba.

3 Diö Saimon Pitér a mikä na; më thï kië jo' bashë; diö bâ ba mikä yë nâ; Bena beshë ba thï kië. Diö ba midushi na ditékë tabä pë alenji, diö mpuma wutï ba tyi mijo' shë do nwoto.

4 Nji mia busha bi mibë malënji, Jisu a mitëtha pë nshaka wu nshothï; nji bajethi ba tyi mive' na yë Jisu.

5 Diö Jisu a mikä bâ na; Bana bamë, be ba thï na bashë? Ba mibulishi yë na; Bia.

6 Diö yë mikä bâ na; Wushika' aloba pë mbö wushanjwë wu alenji, wëna be jëmë. Nanikë bâ ba miwushi, nji sha' ba tyi miwoli yö dambitha na dibutha di bashë.

7 Diö njethi wâ ngwa Jisu a midinga, a mikä Pitér na; Yë Shanjwashi. Diö mia Saimon Pitér a mijo' na, yë Shanjwë, a mibätyi ngäyi ngwëi (nadikäna a wu nshambë) na dithebitha pë nsho.

8 Diö bajethi bawä' ba minzhë na alenji, (nadikäna

ba tyi wu nëngi na kinjiki, nji ntyinh mbo mabom ma biwuba matani) ba bë dambitha aloba yi bashë.

9 Diö mia bâ ba mitatya pë kinjiki ba mijë' du di maatha tî, na shë tî bupa, na mpëmba bia.

10 Jisu a mikâ bâ na; Ndeshekwa' pë bashë ba be jokamë va.

11 Diö Saimon Pitér a mitatya na didambitha aloba pë kinjiki, bëni na bashë banën, nkama na mabom matani na bashë balali; bashë ba wu balibuthë diö aloba yi tyi mingabië.

12 Jisu a mikâ bâ na; Nzha' diakani; nji tyi mibë na njethi ngwa miyishibi pika yë na; Wë nzha, nadi-kâna ba wu ve' veki na, yë Shaŋwë.

13 Diö Jisu a minzhî, na dinanh mpëmba na divë bâ, na shë njikë.

14 Di diö dikanh dilalië di yë mijënia pë bajethi bëi, yë jomi pë digwa.

15 Mia bâ ba mishili didia Jisu a mikâ Saimon Pitér na; Saimon mbi Jona, wë dinha më nulami na ba? A mikâ yë na; Inh, Shaŋwamë wë veka na, më dinha gwë. Diö a mikâ yë na; Dieshiki bilékë bi bindama' biamë.

16 Diö yë mibali yë kâ dikanh dibali na; Saimon mbi Jona, wë dinha më? A mikâ yë na; Inh, Shaŋwamë, wë veka na, më dinha gwë. A mikâ yë na, Dieshiki bindama' biamë.

17 Diö yë mikâ yë dikanh dilali na; Saimon mbi Jona, wë dinha më? Pitér a mijë' ngâta nadiambilindî a mipi' yë dikanh dilali na; Wë dinha më? diö a mikâ yë na; Shaŋwamë, wë veka mambi mëshë, wë veka na, më dinha gwë. Jisu a mikâ yë na; Dieshiki bindama' biamë.

18 Mbombo më kâ wë na; Mia wë wu digwanja, wë mityinhli bityumba bia' na thënhtha va wë minaka; nji mia wë ë bë nthombiki, wë ë jali mabö mâyë, diö nwâkâ a a tyinhlië wë bityumba, na dikëshë gwë va wë tyi naka.

19 A mikâ dibongwë di pë diveshë ngwebia wu yë

něnishiř Anyambiř na gwōni. Diř mia yě mikā dibongwě di a mikā yě na; Thěpili' mě.

20 Diř Pitěr a mivitya na dijě' njethi ngwa Jisu a midinga ngwa mijěbi nji' pě tothi nyěi pě atabili na dikā na; Shaŋwashi, ngwa a wě bleshě yě nzha? a bě bđ thěpiliě.

21 Mia Pitěr a mijě' yě a mikā Jisu na; Shaŋwamě, wā kě kāmā ndí?

22 Jisu a mikā yě na; Na mě mělimě na a bě' va věngě na mě nzhimě, yō ndí nayě? Wě nji' thepili mě.

23 Diř dibongwě di di mikilě pě bajethi ba thī na, njethi tī a tyi gwa; nji Jisu a tyi mikā yě na, a tyi ma-gwa, nji; Na mě mělimě na a bě' va věngě na mě nzhimě, yō ndí nayě?

24 Wā yě njethi ngwa veshě pě mbō ma' ma, na dilěndě mambi ma; diř beshě ba vemě na nvesha gwei wu thī ngě mbo.

25 Diř mambi mawā' malibuthě ma thīyī, ma Jisu a mikāmi, na ma bě ma a lěnjiě mō meshě, mě jě' na pěnzhe nyi nyōmětě nyi tyi kumba koka bishajanggob bitī bi kumba lěnjě. Aměn.